

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel
 helyben vagy vidékre postán:
 Egy hóra 40 kr.
 Negyedévre 1 frt — kr.
 Félévre 2 frt — kr.
 Egész évre 4 frt — kr.

Kiadó-hivatal:

Kossuth Lajos-utca, (Biharmegyei
 Takarékpénztári épület), hova a hirdeté-
 sek és az előfizetés-díjak küldendők.
 Egyes szám ára 8 kr.

HÉTFŐI

ÉRTESÍTŐ

TÁRSADALMI HETILAP.

Hirdetések díja:

6 basabos petisórót egyszer 6 kr.
 Háromszor és többször 4 kr.
 Nyitóról 4 basabos petisórót 20 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés
 nyitóról 30 kr.
 Reklámok soronként 1 frt.

Szerkesztési iroda:

Kossuth Lajos-utca (Biharmegyei
 Takarékpénztári épület).
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

Táviratok.

Vidéki hírlapírók kongresszusa.

— Saját tudósítónk távirata. —

A vidéki hírlapírók képviselői impozáns számban, mintegy 120-an jelentek meg a fő- és szék városba kitűzött kongresszuson.

Féltízor, miután a körképet megtekintették, a kiállítás igazgatóság épületébe gyűltek össze.

A vendégeket 20-20 főnyi csoportra osztva, a miniszteri tanácsosok kalauzolták a kiállításon, mely már is meglepő látványt nyújt a szemlélőknek. Az építkezések bámulatos gyorsasággal haladnak előre és valóságos tündéri kéz nyomai látszanak a városligeten.

Délben a debreczeni csárdában a hírlapírók tiszteletére fényes bankett volt, melyen a kereskedelmi miniszter képviseletében Schmidt József, kiállítási igazgató, háromszáz hírlapíró és óriási, előkelő közönség jelent meg.

A kedélyes banketten pohárköszöntőkben sem volt hiány.

Először Schmidt kiállítási igazgató szép beszédben üdvözölte a főváros kedves vendégeit: a vidéki hírlapírókat, melyre kis szünet után

Lovassy Andor, a »Szabadság« felelős szerkesztője válaszolt és nagy hatású tószájában Dániel Ernő kereskedelmi minisztert üdvözölte.

Majd **Hindy Árpád**, a »Közönség« szerkesztője állott fel és szép szavakban méltatta Schmiéd kiállítási igazgató érdemeit. A pohárköszöntőt a jelen voltak zajos éljenekkel fogadták.

Barát Armin a »Temesvári Zeitung« szerkesztője Rákosi Jenőt, az »Otthon« érdemes elnökét, az újságírók atyját köszöntötte fel.

Dési Géza, a »Szabadság« és »Hétfői Értesítő« illusztris munkatársának szellemes pohárköszöntője nagy figyelmet és olyan tetszést aratott, hogy a közönség lelkes tapsokban tört ki, midőn azt befejezte. A szép beszéd **Horváth Gyulát** érintette, aki azonnal válaszolt a nagyszabású tósztra, üdvözítve azt a vidéki sajtót, melynek ilyen kitűnő képviselői vannak.

Szokolay a kiállítás sikeréért ivott, ezen kívül még számosan beszéltek és mindannyian nagy tetszés nyilatkozatok között.

Délután a kongresszust tartották meg az »Otthon« helyiségében, hol **Rákosi Jenő** elnök lelkesen üdvözölte a vidéki sajtót, átadta az elnöki széklet **Hindy Árpádnak**. Az ülésen kimondták határozatilag, hogy megalakítják az országos hírlapírói segély-egyesületet.

A kormányzó bizottságba **Lovassy Andort**, a »Szabadság« szerkesztőjét is beválasztották.

A jegyzői tisztelet **Fehér Dezsőre**, a »Nagyvárad« szerkesztőjére ruházták.

A hírlapírók egy része még a ma esti vónattal hazautazott, másrésze az »Otthon«-ban tiszteletükre rendezett éjfélig tartó lakomán jelent meg.

Öngyilkos milliomos.

Bécs, decz. 8. (A »H. É.« er. táv.) **Fränkl** bécsi lakos, magyarországi nagy vállalkozó föbe lőtte magát. Az öngyilkosság oka, hogy **Fränkl Bánffy-Hunyadon** és vidékén a Bánffy és Józsi-család nagyterjedelmű erdeit kihasználásra bérelvén ki, pár millió passzívával kénytelen volt életének árán menekülni a vállalatból. (Az öngyilkosság által Nagyváradon is sokan vannak érdekelve és úgy itt, mint Bécsben a milliomos híreben állott ember halála nagy szenzációt fog kelteni.)

A pápa és az oroszczár.

Róma, decz. 8. (A »H. É.« eredeti távirata.) Az itteni diplomáciai körökben az a biztosnak tartott hír terjedt el, hogy a pápa elhatározta magát arra, hogy Moszkvába a koronázási ünnepélyre 8 tagú küldöttséget küld, melynek élén egy bibornok

fog állani. A küldöttség a pápa személyes üdvözletét fogja átszolgáltatni a császárnak.

A hitelszövetkezetek országos kongresszusa.

Budapest, decz. 8. (A »Hétfői Értesítő« eredeti távirata.) A vidék minden részéből összejöttek vasárnap a fővárosba a hitelszövetkezetek képviselői. A kongresszuson **Nagy Ferencz** egyet. tanár által készített javaslattal foglalkoztak, a melyet sérelmesnek tartanak magukra nézve. A kongresszus délelőtt 10 órakor kezdődött a Nemzeti szállóban.

Szerbia deficitje.

Belgrád, decz. 8. (A »H. É.« eredeti táv.) Egy itteni lap cikkében, melyet az előbbi pénzügyminiszter, **Petrovics Mukásin** írt, jelenti, hogy a mostani pénzügyminiszter által történendő pénzügyi előterjesztés 8 millió deficitet fog tartalmazni.

Kegyetlen anya.

Budapest, decz. 8. (A »H. É.« ered. táv.) **Uchirin Anna** 38 éves, bérkocsi-tulajdonos neje ma vasárnap este a Szabolcs-utcában négyéves kis gyermekét, haragjában, hogy a gyermek uindig sirt, földhöz vágta. A gyermek néhány órai kiülődés után meghalt.

Török-orosz egyezmény.

Konstantinápoly decz. 8. (A »H. É.« ered. táv.) Török- és Oroszország között most egy külön egyezmény tárgyában alkudozások folynak. Ezekbe az alkudozásokba **Nelidov** konstantinápolyi orosz követ nincsen belevonva, a miből kitűnik, hogy **Nelidov** állása meg van ingatva.

Natalia és Milán Belgrádban.

Belgrád, decz. 8. (A »H. É.« eredeti táv.) **Sándor király** orthodox naptár szerint **Miklós** napján fogja az **Obrénovics** ház patronatusi ünnepét megtartani, a melyen **Natalia** is részt vesz, a ki már kedden érkezik Belgrádba. Az a meg nem erősített hír is elterjedt, hogy **Milán** ex király is eljön az ünnepélyre.

A szerb pénzügyminiszter visszalépése.

Belgrád, decz. 8. (A »H. É.« ered. táv.) Az a határozott hír terjedt el minden felé, hogy **Popovics Déva** szerb pénzügyminiszter vissza akar lépni. A dolog, ha igaz, nagyon fontos, mert **Popovics** visszalépésével az egész szerb minisztérium megbukik.

Elgázolt aggastyán.

Budapest, decz. 8. (A »H. É.« ered. táv.) A király-utczában vasárnap este egy magánfogat elgázolta **Schwarzenberger Vilmos**, 76 éves magánzót és háztulajdonost, a ki éppen a járdára akart menni. A szerencsétlen ember, a ki mindkét szemére vak is volt, bal vállsontját és karját zúzta össze.

HIREK.

Halálos gőzfürdő.

— A nagyváradai vízvezetési telepen. —

Szombaton délután szerencsétlenül járt a vízvezetési telepen egy **Szebeni Antal** nevezetű munkás, akit a kazánból kitóduló gőz úgy összeégetett, hogy azonnal az irgalmasok kórházába kellett szállítani.

Tudósítónk az esetről ezeket jelenti:

Szombaton délután két óra tájban **Tóth Gyula** a vízvezetési telep gépésze telefon utján értesítette a kerületi betegsegélyző pénztárt, hogy

nyujtson azonnal segítséget, mert egy munkás szerencsétlenül járt.

György István pénztári gondnok azonnal kihajtatott a telepre, hol egyik lakásban egy félig meztelenül jajveszékő égett embert talált.

Meleg téli nagy kendőbe burkolva beszállította az irgalmasrend kórházába, hol a súlyosan sebesült embert **dr. Varsányi**, a rend orvososa azonnal gendos ápolás alá vette.

A baleset úgy történt, hogy **Szebeui Antal**, foglalkozására nézve fűtő, délután egy órakor munka után meg akart mosdani, de nem talált meleg vizet. Egyik munkástársa azt a helytelen tanácsot adta neki, hogy menjen le abba a csatornába, a mely a kazánból kiömlik. Felesleges melegviznek a levezetésére szolgál. Szécsenek meg-tetszett a tanács.

Ez, a fűtő gőzt is levezető csatorna a gépház előtt a szabadban van és egy vasfedélvel van lezárva. A meggondolatlan ember felemelte a fedőt és félig meztelenül leszállott a kémény alaku, szűk nyílásba, hol legugolva mosakodni kezdett. De alig mártotta a vízbe a kezét, a fűtő gőzt levezető csövön kicsapott a forró gőz és a szerencsétlen embernek a bal mellét, gyomrát és különösen a bal karját súlyosaa megforrta.

A kínos jajgatásra segítségére siettek a telepen lakók és kimentették kellemetlen helyzetből.

Ha észre nem veszik a balesetet, bizonyosan össze-vissza fűt, sült volna a szegény ember.

A kezelő orvos véleménye, hogy még nem lehet megállapítani a sérülésből esetleg beállható következményeket, de annyi bizonyos, hogy a felgyógyulás 14 napon belül nem történhetik.

* **Küldöttség Hlatky Endrénél.** Tudvalévő, hogy a küszöbön álló városatyá-választás nagy hullámokat vert fel **Katonavároson**. Még ki sem tüzték a választási határidőt, már is nagyban folynak a korteskedések. Tegnap a várad-velencei, váraljai és csillagvárosi választó polgárok meg-bizásából **Marx Ferencz** vezetése alatt 27 tagú küldöttség jelent meg **Hlatky Endrénél**, mint a nagyvárad-i szabadalvópárt elnökénél és arra kérték, hogy a jelöléseknél legyen tekintettel az ohajtásaikra. Ők ugyanis azt kívánják, hogy **dr. Moskovits Józsefet** feltétlenül és lehetőleg **Szmetka L. Ödönt**, **Weisz Mórt**, **dr. Róz Józsefet** és **Markovits Pált** vegye fel a párt a hivatalos listájába. Okul azt hozták fel, hogy a most kilépő városatyák nem törődnek az elárult városrészszel. **Hlatky** szívesen fogadta a küldöttséget és határozott ígéretet tett, hogy a tolmácsolat jogos kérdésnek tőle telhetőleg eleget fog tenni, amennyiben a párt legközelebb tartandó ülésén pártolól fogja azt előterjeszteni.

* **Schlauch Lőrincz bibornok képvisárlása.** A műcsarnok téli tárlatát — mint fővárosi tudósítónk írja — a napokban látogatta meg **dr. Schlauch Lőrincz** bibornok. A tárlat meg-szemlélése után a biboros főpap **Uhl Emil** »Menekülés Egyiptomban« című gyönyörű kompozícióját és **Vaszary Jánosnak**, a primás öcsésének »Szeptember« című hangulatos festményét vásárolta meg.

* **Szakértők érdeklődése.** A nagyvárad-i városház, valamint színház építése iránt nagy az érdeklődés a szakkörökben. Alig mulik el nap, hogy egyikre vagy másikkra vonatkozólag programot ne kér-nének a polgármesteri hivataltól, még pedig nemcsak hazai, hanem külföldi szakértők is. Természetesen a polgármesteri hivatal a főmérnök utján szíves készség-gel felel meg a kívánalmaknak.

A választó közönség legnagyobb része nem is tudja, hogy mit végez, mire képes egy tisztviselő; a onban bírálni mégis bírál és bírálatainak alapját az érintkezésekből építi fel, és a magánérdek szürke szemüvege a történeteket még sötétebb alakban mutatja fel.

A választó közönség bírálata gyakran helyes irányu is tud lenni, és ez a vezetők önzetlenségétől függ.

Amikor a kinevezés és választás között párhuzamot vonunk, a kinevezés előnyeit kell elfogadnunk amiatt, mert az esélyek számbevétele a közérdek kárára mutat, míg a kinevezés bentartja az illetőt, hogyha előbbre haladni nem engedné is. És a munkakedvet nem lohasztja apró ténykedések bíráltságával.

Ha már választunk, válasszunk igazságosan.

— s — ó.

Ponyva-irodalom.

Nagyvárad, decz. 8.

Ujváros egyik utcájában messziről hirdeti egy kifüggesztett tábla, hogy az illető bolthelyiségben nagy „Regénycsarnok” van.

Könnyen kitalálhatják a tisztelt olvasók, hogy ebben a csarnoknak nevezett bódában vannak raktáron a rémregények és ponyva-históriák, melyeket elemes expedítorok házról-házra járva, tukmálnak rá a jámbor olvasókra.

Különösen a legelső rétegben vannak elterjedve ezek az irodalmi szörnyetegek, mert hát természetes, hogy jó izlésű emberek kezükbe se veszik az ilyen izléstelen és erkölcsrontó fercelményeket. A „jó népet” elvakítják azok a nagyhangú ígéretek, amelyek ezen művek megjelenéséé kísérik, másrészt pedig a rendkívül olcsó ár is törbe csalja az olvasni vágyó, szegényebb embereket, a kik 10 krért vásárolt regényfüzeteknél nem a minőséget, hanem a mennyiséget tekintik.

Pedig mennyi izléstelen, erkölcs- és idegrentó van e füzetek tartalmában!

A „Szióériai halálmezők” vagy „Halállovaglás a vadonban”, a „Malom titkai vagy a meggyilkolt gróf kisasszony” stb. rémregények, mind hajmeresztő és abszurd eseményeket tárgyalnak, telve a legerőselebb bűnkrónikákkal, aminők az életben sohasem történnek meg, de a hiszékeny nép lelkét alaposan megmetélezzik.

Ezek a rémregények gyilkossággal kezdődnek, a bűnök fertőjében játszanak s újabb gyilkossággal végződnek. Ez a közös témája a nép kedvelt olvasmányainak, ebből tanulnak erkölcsöt, erényt és jó izlést!

Oly egyszerűen és mégis oly magasztosan hangzanak szavai:

— Legyen meg a te akaratod barátom!
— Henrik! — suttogja a vak — mielőtt meghalok — meg kell még neked valamit vallanom.
— Henrik, — folytatja a vak — a halál az, mely vallani készíttet... én vagyok... a feleséged... ő...
— Mi ő?

Mi... megcsaltunk. Szeretője vagyok a feleségednek!

Borzalmas csend állott be a vallomás után. Nehéz sóhaj fakadt fel az egyik kebléből és egy fájdalmas nyögés a másikkéből. A megcsalt, a halálkó férj, mint egy sebesült kigyó vergődik a földön. Élni akar, meg akarja magát boszulni a gyalázatért.

Rémes jelenet játszódik le. Nyakon ragadja a vakot. Körmeit husába mélyíti, de ellenfele nem védekezik, csak nyög. Bántja őt ez a tétlenség, és mint az éhes farkas karjába harap — azután elhagyja ereje!... Érti, hogy nem képes megölni. De meg kell halnia, az ő keze által, a boszu által...
Kezébe van a fegyver! Felemeli... de...
Átvillan agyán egy új gondolat. Agyon löni? Azt nem teszi, hisz csak az imént ő maga kérte a golyót, ez rá nézve jótétemény volna.

Pokoli kacaj között lassan emeli fegyverét saját homlokához...
— Nyomort! — nyögi oda a vaknak — és elsüti fegyverét.

A vak felretten... mi volt ez? Egy lövés a közepben...!

S vajjon az állam vagy a társadalom indította-e valami mozgalmat a szellemi mérög terjedése ellen?

Sajnálattal konstatálhatjuk, hogy a ponyva-termékek napról napra jobban árasztják el a könyvpiacot, a nélkül, hogy az állam vagy társadalom komoly lépést tenne terjedésük megakadályozására.

Igaz ugyan, hogy egy vállalat megkezdte a népies művek olcsó kiadását, csak hogy ez az „olcsó” ár drága a rémregények 10 kros füzetéhez képest s nincsen összekötve pompás „jutalom-bárczákkal”, „jól járó képes órákkal”, arcképekkel, stb., a melyekre csak néhány forintot kell ráfizetni. (Természetes, hogy annyit sem érnek, a mennyit rájuk kell fizetni!)

A ponyva-irodalom leszorítását célzó-vállalatot az államnak támogatnia, a társadalomnak pedig fejlesztenie kellene, s akkor letűnnének a könyvpiacról azok az irodalmi szennyfoltok, a melyek teljesen ellepik a magyar nép erkölcsi tisztaságát.)

Scriptor.

A sikkasztások.

Nagyvárad decz. 7.

(Δ) Mai napság már mindenféle betegség járványszerűleg szokott felépni úgy az anyagi, mint az erkölcsi világban. Járvány a vörheny, a difteritisz, játékszenvedély, sikkasztás. A tetet megtámadó betegségek közül azokat, amelyek elragadnak másra s így hurezolhatók, járványos betegségeknek mondják a tudós doktorok.

Ha kutatják a járványos betegségek okait: rendszeren rámutatnak a tisztaság hiányára. Keresik a miázmatokat s azokra viszik vissza a ragadós betegségek tenyésztését. Ugy van-e, vagy másképp? Ne kutassuk Annyi bizonyos, hogy okának kell lenni, mert hiszen ok nélkül nincs semmi a fizikai világban.

Hát az erkölcsi világban? A kérdésre határozottan megadhatjuk a feleletet: ott sincsen.

Aki figyelemmel kíséri hírlapjaink újdonsági rovatait, lehetetlen, hogy megdöbbenve ne venné észre azt a nagyon szomorú tény, hogy hazánkban — no meg máshol is — a sikkasztások veszedelmes járványává fajultak.

Csaknem minden nap találunk sikkasztási híreket a hírlapokban. Hivatalnok, tisztviselő, bankalkalmazott stb. bukik el egymásután.

A romantikus betyár-világ elpusztult. Rózsa Sándorok, Zöld Marczik, Bogár Imrék — kik egy-egy nagy vidék rettegett rémei voltak — lassan lassan kipusztultak. Helyükbe a betörők és sikkasztók jöttek.

A sikkasztásokkal kívánunk foglalkozni s egyúttal rámutatni az okra, melynek a sikkasztás egyszerű okozata.

Az igények szertelen megnövekedése, és a szertelen megnövekedett igények kielégítésének vágya, a létfenntartás nehezebbé válása, vagy talán a könnyen hozzáférhetőség okozza-e a sikkasztás

járványszerűségét? Vagy talán az az oka a veszedelmes jelenségnek, hogy az illetékes körök nem alkalmaznak erélyes, megelőző (preventív) eszközöket, vagy talán hogy a humanizmus szelidebb megtorlást vesz igénybe?

Hát tagadhatatlan, hogy az élet nehéz és drága. A munka sok, fárasztó, elcsigázó: a munkabér pedig csekély, nem áll arányban a test és lélek fáradaival. A társadalom nagy igényekkel lép föl azokkal szemben, akik benne élnek, vagy benne kívánnak élni.

Az állam, a közhatóságok a felmerülő sikkasztásokkal szemben csak arra gondolnak, hogy a kár, ha lehetséges, megtéríttessék, a bűnös pedig büntetéssel sújtassék. El akar rettenteni, amit viláért sem kívánunk kifogásolni; de kérdjük: elég-e ez? Nem jó lenne-e mellett, ha keresné az okokat, melyeknek kimaradhatatlan okozata gyanánt jelentkeznek a sikkasztások.

A statisztikát tartják ma annak a tudomány-nak, mely száraz számaival sok mindenre meg tud felelni, úgy az anyagi, mint az erkölcsi világban. Érdekes lenne tudni, hogy az évenkénti sikkasztások elkövetői a társadalom melyik osztályából kerülnek ki leginkább. Mi megvagyunk nyanis győződve róla, hogy a legtöbb sikkasztás állami hivatalnokok, tisztviselők és egyéb hatósági közegek által követettik el.

Nemcsak a kellő ellenőrzés elhanyagolása, nemcsak az, hogy állami és egyéb hatósági alkalmazottak kezén sok pénz fordul meg, mely csábító erejével megvesztegethet — hanem még inkább oka a sikkasztásnak az, hogy állam, vagy más hatóságok — értjük a törvényhatóságokat is — hivatalnokaival, tisztviselőivel szemben méltánytalan, szűkkeblű. Nem fizetik meg a munkát tisztességesen sem az állam, sem a törvényhatóságok. Hagyják a hivatalnokot, tisztviselőt családjával együtt akárhányszor szűkölködni, nyomorogni. Tapasztaljuk ezt lépten-nyomon.

Ha az állam, ha a törvényhatóságok a hivatalnokokkal, tisztviselőkkel szemben más álláspontot fogadnának el; ha vizsgálnák, kutatnák, hogy munkásaiknak mennyi kell becsület, egyszerűen tisztességes megélhetéséhez; ha átlátnák, hogy tanult, művelt egyének egész életét, munka-erejét mily csekély összegért veszik igénybe; ha vizsgálnák, hogy a létfenntartás küzdelme mint változtatnák át még a becsületes egyént is sikkasztóvá, tolvajjá: bizonyosan elismernék ama tétel igazságát, hogy becsületes, munkás, lelkiismeretes, jóvaló hivatalnokot, tisztviselőt csak akkor kaphatnak, ha kellőleg jutalmazták.

Évek óta küzdenek az állami, valamint törvényhatósági alkalmazottak fizetésjavításért, hasztalan. Hiába mutatják ki, hogy nem képesek szerényen se megélni, ruházkodni, lakni. Csoda-e ily körülmények között, ha sikkasztások fordulnak elő? Tessék meggondolni, hogy a többek között például némelyik posta- és táviráda tisztviselő, akinek alig

Halk nyöszörgést hall, azután ismét csend, mélységes csendben vívódik tovább a halállal.

Szél zug a fákon át.
A vak égnek emeli véres arcát és nem érti, hogy mi történt — — — — —

Modern szerelem.

— A „Hétfoi Értesítő” eredeti tárczája —

Irta: Gara Ákos.

Iluskát két gavallér kísérte haza a séta-hangversenyéről. Az egyik Telegdi Béla, a kivel valami távoli rokonság révén gyermekkorra óta tegeződött, a másik Brassai Kálmán, jómódu földbirtokos.

Telegdi csak minden harmadnap látogatta meg Iluskát, Brassai ellenben egy hónap óta minden napos vendég volt a háznál. Iluska ugyan nem nagyon örült neki, mert Brassai — az igazat megvallva — kissé üres fejű volt, azonban az öreg Kővági titkos örömmel várta azt a pillanatot, a melyben a gazdag földes ur meg fogja kérni a leánya kezét. A Telegdi Béla udvarlását nem is vette komolyan, mert már egészen természetesnek találta, hogy Béla Ilus körül forgolódjék s csintalan tréfáival mulattassa.

Rokonok közt nincs szerelem, csak szeretet, gondolta magában. Különben is Ilus viselkedéséből nem igen vehette ki a szerelem jeleit. Jókedvű tréfálkozás, közönyös bucsuzások, naiv kötődés, vagy gúnyos magasztalás: ennyiből állott az egész viselkedés, a melyet Ilus Béla iránt tanusított a család körében, vagy barátai előtt. Hogy maguk közt mit végeztek, azzal Kővági nem törődött.

Különben is Béla még csak két év mulva lesz ügyvéd, Ilus meg már eladó lány, a kit ma-holnap eljegyezhetnek. Manapság nagyon gyorsan megy az eljegyzés. Az ember megismerkedik egy szép lánnyal, a kinek némi hozománya is van (Iluska aligha tartozik ezek közé), néhány szót vált vele, miatt meggyőződik a kedvességéről s ha a „kicsike” megtetszik neki, még az nap megkérheti az édes mamától, a ki olyan szívesen fogadja, hogy mindjárt az esküvő napja felett tanácskozik vele.

S önök azt hiszik, hogy ez érdekházaság? Csalódnak. A fiatalok csak az esküvő után szeretik egymást igazán. A mit az esküvő előtt érznek, az gyermekszerelem, érzélgősség, semmi egyéb. Sokan azt mondják, hogy a házasság a szerelem folytatása. Tévednek. A házasság éppen a szerelem kezdete...
Iluska kedélyesen csevegett kisérőivel, a kik az egész uton élcezzel mulattatták. Brassainak az volt a legnagyobb bravourja, hogy előszedte a rég elfeledett adomákat a „Borsszem Jankó” tavaly előtti naptárából s felfrísítve előadta az Ilus mulattatására. Ilus és Béla egyetértőleg mosolyogtak a Brassai unalmas adomáin. A jámbor földes ur sehogysem értette meg azokat a szellemes és csipős megjegyzéseket, a melyekkel Telegdi Béla elakarta venni kedvét az adomázástól.

Milyen különbség volt a két férfi közt. Az egyiknek jól állt, ha szellemeskedett, a másik meg olyanforma erőlködést vitt véghez, mint mikor az oroszlánbörbe öltözött számára halálra akarja ijeszteni az embert...
Mikor hazaértek, Brassai udvariasan elbucuzott Iluskától, meg a francia kisasszonytól, a k

van több 600 forintjánál, vagy talán annyi sincs — hogyan élhet meg abból családostól? Lehet-e benne elég erkölcsi erély a kísértéseknek ellentállni, mikkel mindennap találkozunk.

A postánál, távirtdánál naponként nagy összegű fordulatok meg 500-600 forintos hivatalnok kezén.

Igy van ez nemcsak az államnál, hanem a törvényhatóságoknál és sok más helyen. A szolgálattal nem fizetik meg úgy, amint kellene, amint méltányos lenne. Alkalmat adnak ilyen módon a sikkasztásra.

A járványos betegség okára ime rámutattunk. Ez ok megszüntetésével hisszük, hogy — ha fordulnak is elő sikkasztások — azok nem lesznek olyan gyakoriak, mint jelenleg, nem lesznek járványosak.

Néhány közgazdasági jelenségről.

Nagyvárad, december 8.

Ha visszapillantunk ez év közgazdaságára, akkor azon következtetést kell levonnunk, hogy rendkívüli viszonyok uralkodnak nálunk a közgazdaság terén; hogy nem állunk még e téren a haladás azon fokán, a mikor az általános társadalmi gazdasági törvények szerint alakulnak a közgazdasági események. S ennél fogva nem tarthatjuk magunkat bizonyos szabályokhoz, melyekkel megtudjuk magunknak magyarázni a tényeket.

A köz- vagy társadalmi gazdaságtannak is megvannak a törvényei éppen úgy mint minden életviszonyoknak. De e téren a törvények csak ott állapíthatók meg, hol a közgazdaságtan már magas fokon áll; hol minden ténynek meg van a dolog természetéből folyó oka.

Sajnos, hogy ezt mi nem tapasztalhatjuk, mert még csak azt sem tudjuk magunknak okszerűen megmagyarázni, hogy miért megy fel a föld járadéka, a mikor a termények ára folyton hanyatlak. A mikor a nemzetgazdaságtan arra tanít, hogy ha a nyers termények ára csökken, akkor ennek következménye, hogy a földjáradék is csökkenni fog. De ez még sem így van. A nyers termények értéke csökken, a föld járadék pedig emelkedik.

E jelenségnél látjuk, hogy nem a rendes gazdasági szabályok, hanem más körülmények szerint alakulnak a viszonyok. S éppen ezért vagyunk még a gazdasági kultúrától távol. A föld járadékának emelkedése nem rendes alapon történik, hanem egy egészen rendkívüli módon. Nevezetesen nálunk, dacára, hogy nem sok tőke áll még rendelkezésünkre, mégis az, a mi egyeseknél található, nem talál egészséges elhelyezést. Sem iparvállalatban, sem a kereskedelemben, sem az egészséges mezőgazdaságban. Ipari vállalatban egyrészt azért nem, mert ehhez a rendelkezésre álló tőke nem elég, másrészt

mert nincsen meg a kellő szaktudomány. A kereskedelemben sem, mert ipar hiányában nincsen elég tere a belkereskedelemben. Mezőgazdaságtan terén pedig nem egészséges alapon helyezkedik el, s nem kellő szakértelemmel bírónál. Hanem olyanoknál, kik a tőkét egész más foglalkozások terén megszerették. Egyszerre felsapnak gazdálkodóknak, mert azt hiszik, hogy egy bizonyos összegű pénz már elég ahhoz, hogy néhány ezer hold földön mint hasznobérők okszerűen gazdálkodhassanak. Ez az osztály, amely így gondolkodik, idézi elő az egészségtelen helyzetet, hogy dacára annak, hogy a nyers termények értéke csökken, a föld járadéka mégis emelkedik.

Azért emelkedik, mert a nem szakértők egészségtelen konkurencziája azt felkergeti. A míg tehát mezőgazdaságunk egy részét nem szakértők, csak bizonyos tőkével rendelkező vállalkozók tartják kezükben, addig az egészségtelen viszonyok e téren fennmaradnak.

A jobb helyzet csak akkor fog előállni, ha e nem oda való elemek részint azért mert beláttják tévedésüket, részint azért, mert tönkre mennek — ki fognak válni.

A mezőgazdasági hitel alacsony foka és oka az ország rossz helyzetének. Mert míg egy jó módú kereskedő vagy nagy iparos, hogy keveset mondjunk, 5%-os pénzt könnyen szerez, addig egy éppen olyan jó módú gazdálkodó 7 százalékot fizet. Pedig a gazdasági hitel kellékei, a szükséges hiteltörvények és telekkönyvi intézmény szépen meg vannak honosítva.

A mezőgazdasági hitel is nem a rendes törvények szerint, hanem más rendkívüli szabályok szerint alakul.

A hitelintézetek a mezőgazdákkal szemben még mostohábbak, mint a kereskedők vagy nagyiparosokkal szemben. Hogy ezt tehetik, képezi az okát a rendkívüli helyzetnek.

Igaz ugyan, hogy az ipari és kereskedelmi hitel mindig és mindenütt fejlettebb mint a mezőgazdasági, de a különbségnek még sem szabad olyan nagyok lenni, mint az minálunk tapasztalható.

Egy igen egészségtelen jelenség ezután az, hogy általában a kamatláb nálunk túl magas. Külföldön 2-3 százalékos tőke keres elhelyezést addig, míg mi 5-6 százalékos tőkét alig tudunk kapni egészséges vállalatokhoz. Szóval még kevés a tisztességes tőke. Értjük ez alatt azt, hogy nem áll rendelkezésünkre illő kamatra elhelyezni szándékolt tőke, hanem még mindig a tőke háta megett áll a vállalkozó, minél többet akar kipréselni az azt igénybe vevőtől. Ez és a szakértelem hiánya oka tehát annak, hogy iparunk és mezőgazdaságunk még fejletlen. S ez előidézi azt is, hogy egészségtelen vállalatok keletkeznek, mert a tőkét a nagyobb kamat reményében inkább hajlandók vagyunk egészségtelen vállalatokba elhelyezni, mint

egészségesbe, a mely nem kecsegtet oly nagy kamattal.

E társadalmi gazdaságtani jelenségekből arra a következtetésre jutunk, hogy közgazdaságtanunk nem az általános szabályok szerint mozog. Mert hiányoznak még azon tényezők, melyek alapján rendszerint a közgazdasági jelenségek előre láthatók, s ezek ellen esetleg óvrendszabályok is alkalmazhatók.

E néhány jelenség konstatálása után azzal vizsgálhatjuk magunkat, hogy e gazdasági fokon, minden más, már fejlettebb állam is keresztül ment, s hogy ugrás e téren nem létezik.

Elérkezik az idő, a mikor mi is magasabb gazdasági kultúrán fogunk állani.

Addig pedig kétszeresen előrelátók legyünk, mert e rendkívüli helyzetben még sok meglepetés érhet bennünket.

Dr. Gy. J.

A Rimanóczy-palota.

— Egy újabb palota terv. —

Rimanóczy Kálmán, jó hírű építőmesterünk a főútcán két emeletes, palotaszerű épületet szándékozik emelni.

Az építkezés hatóság ez ügyben tárgyalást tartott. Az egyik közvetlen szomszéd: Oláry a tűzveszélytől féltve házát, ez alapon tett kifogást a szándékolt építkezés ellen. No hát ha ez is figyelemre méltó kifogás, akkor a Boné-kut mellett kellene és lehetne csak építeni.

A másik érdekelt szomszéd: az állam (a kincstár) részéről a kir. ügyész tett kifogást szolgalmi jog alapján.

Ha nem csatlakozunk, úgy tudjuk, hogy inkább servitus personális forog fenn, t. i. az államot megillető azon jog, hogy a börtönőrök által őrizés gyakorolhatása céljából az államnak utasított terület használatra van joga a szomszédos telken. Ellenben servitus reális, hogy t. i. a foházépülettől a világosság, a kilátás el nem vehető, vagy hogy mellette és elébe fal, épület nem emelhető, nem létezik és nem is létezhetik már csak azért sem, mert a foházépület érdekelt oldal-részében a börtön-egyesek vannak, a melyekből a kilátás szándékosan akadályozva van a bünygyi hatóság által.

Amennyiben Rimanóczy az építkezés által a servitus personális-nak a legkevésébbet sem praecjudikál, bátran építhet oly magasságra, amint neki tetszik és a foházföldi oldal-részen is létesíthet ablakot és oly öblüket, a mennyit és a minőt akar.

De forog fenn akadály az építkezés ellen tekintetből.

Rimanóczy mintegy 35 □ métert kitevő területet kér házának hosszában a fő-ut felőli részben. Szándéka tehát nemcsak építeni, hanem a „Bazar-szoros“-hoz hasonló egy másik, mondjuk: Rimanóczy-szorosot létesíteni.

Gyermek a hóban.

— A „Hétfői Értesítő“ eredeti tárczája. —
Irta: Erdős Miksa.

Az ügyeletes tiszt komoran ül a szobában. Zugó szél rázza meg a kaszárnya ablakát, mitől még a petroleum-lámpa világa is meglobban.

Egy levélke előtte. A vonások után itélve, nem tisztához illő nő kezéből eredtek. Az ortográfiai hibák dacára is olyan szépen, érzéssel fogalmazott sorokon tépelődik. A végszavak így hangzanak: „Nem akarja elismerni, nem akar segíteni. Jól van. Még ma estig várok és ha akkor sem könyörül, elvesztünk a maga — nem a te lelkedre... Isten veled!“

A másik szobában Führer ur Korporádi fölemelkedett, álmos szemekkel pislantott a lassan ketyegő, gömbölyű fali órára és sietve kiáltotta: zweite Nummer auf! — nem feledkezve meg egyuttal konstatálni, hogy a... ögye meg; hát nem elaludtunk már mögint!

A két zweise numerás baka dörmögve nyújtózott még egyet, és az erélyes káromkodásra fölugrott, azután Fráter ur Barcsi vezetése alatt kiment fölvaltani a posztokat.

Infanterist Kornis a kis magazin előtt, mely a Duna partján feküdt, váltott fel, Cserti Jóska meg a nagy magazinnál, annál az otromba nagy épületnél, melynek három oldalát tudvalevőleg katonás lépésekkel teljes egy negyed óra alatt lehet csak bejárni.

Az itt strázsáló baka éppen a magas mennybeli szentekkel diskurált, mikor odaértek s boszusan szólt a Freiter urnak, mint aféle öreg baka hogy a „regruta fráteros miatyánkját“ kennek!

az Ilus garde-de-dameja volt, Telegdinek pedig olyanformán nyujtotta kezét, mint a ki ösztönszerűleg érzi, hogy vetélytársával van dolga. Szinte azt kívánta magában, hogy ma este Telegdi is jelen legyen Kövesiék a vacsorán, legalább kissé lehúti a vért.

— Ugy-e Béla, kedves ember ez az új földes ur? Annyit mondhatok, hogy van olyan szellemes, mint te.

— Ha olyan szellemes nincs is, de az adomái lehetnek olyan idősök, mint én vagyok.

— No, de őszintén szólva, remekül tud gesztikulálni; mikor a kezével hadonázik, mindig azt hiszem, hogy legyet akar fogni. Hát azt láttad, milyen kedvesen tudja az ajkát csucsorítani? Ha ma nálunk maradnál vacsorára, gyönyörködhetnél benne.

— Köszönöm a meghívást, de kosarat kell adnom. A szigoriatom már olyan közel van, hogy nem tölthetem mindig szórakozással az időt. Hanem holnapután teszem tiszteletemet. Pá, Ilus! A viszontlátásra!

*

Harmadnap kétségbeesve sietett Béla Kővágiékhoz. Ilus éppen a kanári madarát etette s közben vigan dudolt valami pajkos operette-áriát. Béla csak a refrainjét hallotta:

„Ki manapság még szerelmes,
Annak nincs esze!“

— Iluska! Mit jelent ez a kártya? kérdezte Béla minden köszöntés nélkül, s oda nyujtotta a eánynak az aranysegélyű papirost.

A leány nyugodtan olvasta le róla:

— Brassai Kálmán és Kővági Iluska jegyesek.

Béla kétkedve tekintett reá:

— Tréfa ez, vagy valóság?

— Dehogy tréfa! Egész komolyan jegyese vagyok Brassainak. Hát mi ebben a különös?

— Az, hogy ilyen hirtelen történt az egész és anélkül, hogy elhatározásodat tudtadd volna velem. . . . Hiszen tudod, hogy . . .

— Hogy ilyen hirtelen történt az egész, annak apa az oka. Tegnapelőtt este megkért s apa mindenáron azt akarta, hogy rögtön tartsuk meg a formális eljegyzést. Apa határozottan azt óhajtott, hogy nőül menjek Brassaihoz, mert kitűnő parthie s nagyon jó férj válik belőle. Magam is belátom, hogy jó fiu szegény, csak nem nagyon tehetséges.

— Jól tud gesztikulálni és az ajkát csucsorítani, — szóló Telegdi erőltetett mosolylyal.

— Ezt a hibáját szívesen elnézem, ha jó, engedelmes férj lesz belőle. . . . Meglásd Bélám, nagyon boldog leszek mellette, úgy fogok élni, mint valami kis királyné. . . .

A szerelem majd megjön azután. . . . Különböben a fejedelmi párok sem szokták egymást szeretni, nemde?

Telegdi szomoruan nézett a leányra:

— Ilus, mennyire megváltoztál! Hát arra nem gondolsz, hogy mi lesz majd én velem? . . .

Iluska vállat vont:

— Majd csak megvizsgálódom valahogy. . . . Tudod mit? — Téged kinevezlek állandó házi b a r á t o m n a k . . .

Vétke könnyelműségnek jelentjük ki előre is, ha a kívánt köztér átengedése mellett adatként meg az építkezési engedély.

Nem szükíteni, sőt inkább, ha lehetne, bővíteni kellene azon a helyen a teret, ahol négy utcza torkolódik össze és jó esomóba a közlekedés.

Méltó ok lenne a legvehemensbb támadásra, ha az építkezési engedély a tervbe vett palotának a fő-utczába kitolásával adatként meg; reméljük a tanács nem teszi. Inkább maradjon el a palota, minthogy ott disztelenkedjek egy szűk zugban, ahol még az emberek élete is veszélyben forogna.

Bramante.

A komló-termelés.

Nagyvárad, decz. 7

Nem vagyunk még oly messze ama mesebeli kortól, a mikor az őszi eső járhatlanná tette a hegyi utakat, s hol a „Setét-ág-on”, hol a „Dorongos-on” várta egy-egy öreg hordó az első fagyot, hogy a benne lévő bort, az alatta nyoszorgó szekérel együtt haza szállítsák.

Ott hált a bor napokon át az ut félen. Nem sajnálta a gazda, mert majdnem annyit kértek a beszállításért, a mennyit a borért ígértek.

A mig gazdag termést adtak a váradi hegyek, alig volt a völgyekben járható ut, s a mióta lepusztult a szőlőtöke, peregve járhat a kocszi szőlő-hegyünk utjain.

Fogadjuk el indokolásul azt a körülményt, hogy ezáltal az újra telepített vágya fokoztatott.

Az idő mult, mult! Kísérletezték, a kiknek ehhez módjuk volt. Számadatok igen csinos összegekben jelzik ugy a beültetett területet, mint az eladásra kerülő csemege szőlőt, de elmaradtak, (mert nincs miért idejőnnök) az őszi bevásárlók, meg az a falusi nép, mely a „Nagyhid” melletti térséget szinte ellepve, évente egy millió forint forgalmat nyújtott Nagyváradnak.

Elhangzottak ama viták, hogy a zöld vagy a fás ojtás a célhoz vezetőbb; a direkt-termő, vagy más faju szőlőnek nagyobb a hozama, s még ennyáron csak ott tartottunk, hogy egy kilo szép szőlőért 60 krt is kellett fizetnünk: mig a fővárosban a Váci-köruton és az Andrássy-uti fényes boltokban, vagy a Dunaparton 40 krért kaptuk a legszébb szőlő kilóját.

Mind e mellett azt is hallottuk, hogy tíz év alatt újra elpusztulnak a most beültetett területek. És ha a bor hektoliterjéért meg nem fizetik 16—18 forintjával, ugy a szőlősgada 4 százalékot sem kap meg munkája és befektetett tőkéje után.

Ilyen hírek mellett nem terjedhet a vállalkozási kedv, nem csinálhat forgalmat a szőlőhegyek kövérítése céljából alakult trágagyár. Ott vannak a hegyoldalak részben műveletlenül, gurdint, siskát

várhattak volna még egy óráig, hiszen még csak félig fagytam mög! — a miközben boszusan csapta le magáról a hosszú várta köpenyt, mondván — „no most visszaadom a kölcson” és be sem várva a lassan utána czamezogó Frájttert, sietett a kaszárnya felé.

Sietésének meg volt az oka, olyan hideg, mint azon estén, emberemlékezet óta nem volt. Felhőtlen, csillagos égboltról bután bámult le a nagyfejű hold a földre s szinte kérdezni látszott, honnan kerül hát elő az a szélvész, mely a hegyek felől ép e perczben tombolva, zugva vágatott végig a budai szűk sikátorokon, utakon a „post” felé, maga előtt valóságos felhőt terelve a csikorgó hidegtől apró, éles szilánkokká fagyott hóból. A fák sudarai nyögve, csikorogva hajoltak meg előtte, levelektől megfosztott ágaik zörögve csapódtak össze; az ezernyi apró jégcsap csilingelve verődött ide-oda a fagyasztó szél boszantására.

A Ganz-gyárral szemközt fekvő sarkon ott állt Infanterist Cserti Jóska a nagy várta-köpenyegben. A szuronyos fegyver hanyagul lógott le vállairól, idomtalan egy-ujjas, posztó-keztübe bujtatott kezeit ütemszerűleg csapkodta egymáshoz, a csikorgó havon csárdásforma táncot járt és rábámult a gyár részvörös fényben izzó ablakaira. Azon járt az esze, hol rosszabb: ott benn-e, hol félmeztelenre vetkezett alakok, a pokoli hőségben izzadva öntik formába a folyó érczet vagy kinn a várta-köpenyben jeges zuzmarával a bajuszán, szibériai hidegben taposni a havat.

Ej! legjobb volna otthon a bubos kemence mellett csöndben iszogatni. De sokára lesz még abból valami. Egyet sóhajtott s aztán daczosan

termelve, s csak egyik-másikban hangzik fel a nyaraló családok vidámnak mondott kacajja, s még inkább csak egyik-másikban hangzik fel a kapa csattogása.

A nagyváradai szőlőhegy egyik pontján, a vasuti indóház felé eső ugynevezett „Törkömerődülő”-ben, új termelési ágat honosított meg egy év előtt Lédere ur.

Kísérletet tett a komló-termelésessel. Megforgattatott majdnem egy holdnyi földterületet. Hívott Csehországból egy, a komló-termeléshez értő munkavezetőt; hozatott későn érő komló-töveket; csehországi munkavezetőjét felcserélte egy, a Székelyföldről ide telepített fiatal munkás-családdal; pár hónap előtt megtartotta az első komló-szüretet; piacot teremtett az első termés számára, s a nem egészen egy hold földön termett komló-virágért 480 frotot kapott.

Hogy a 06 M. mélységű földforgatás, a vásárolt komlótövek, a beültetés, a fenyő-rudak, a Csehországból, s utóbb a Székelyföldről hozott munkavezető, a komló-szedés, szárítás és szállítás mibe került, az a kísérletezés első évében szintén szép összeg. Amde ez az egy hold föld már a jövő évben nem igényel mást, mint a karók újabb behelyezését, háromszori kapálást, a komló-termés leszedését, szárítását, áruba bocsátását, s kilátás van emez egy hold föld után ötszáz forint jövedelemre annál inkább, mert a jelen évi termés, a létezett szárazság miatt, nem is volt mennyiségileg elsőrendű. Ellenben a minőség elsőrendűnek bizonyult.

Hogy az első év uttörése egyáltalán nem keserítette el Lédere urat, mutatja az, hogy jelenleg tíz hold területet forgattat s ültet be komlóval a jövő tavaszon, hogy egy felől új termelési ág meghonosításában járjon elől példának, másfelől kellő mértékben vegye hasznát ama földterületnek, mely a szőlőtermésre, ugyan ilyen munka mellett is, csak vékony reményt nyújtóan fogható.

A nváradai szőlőhegyen ugy a talaj minőségét, mint a fekvést, földhajlást tekintve, még nem is a legjobbak közé tartozik a Lédere ur szőlője. Tehát a mi sikerült az első kísérletnél, bizonyára sikerülni fog más vállalkozóknak is.

Azt a tapasztalatot, a melyre Lédere urat, az első évi uttörés tanította, egyáltalán nem szándékozik csupán saját hasznára kamatoztatni! Szívesen teszi közvagyonná azok számára, akik e téren őt követni hajlandók.

Az a derék székely munkás szintén amaz emberfajhoz tartozik, a melyeknek lelkét nem ette át a kapzsiság. Szívesen beszél a teendők egymásutánjáról, s jószívű gázdájával egyetértően annak örül, ha mások is követik az új vállalkozást.

A magyar bortermelés évtizedek mulva sem érli el régi állapotát. A sörtermelés ezzel szemben roppant lendületet vett.

A sörgyártáshoz szükséges komló métermá-

rázta meg a fejét. — Eh, sokára? 10 kis hónap az egész, aztán lefujnak . . .

Merengéséből felriasztotta a szélvész. Eszeveszetten vetette magát a gyárra. A vaskeretek közé zárt ablakokat megzörgette, egyik másikat kiemelte helyéből; a kiesett vastag üvegtáblák szét pattanva hulltak a hóba, a benn dolgozó munkások ijedve pillantottak fel munkájok mellől és a szélvész sivitva, zugva fordult be a Ganz-utczába a poszt felé.

Cserti Jóska a kaszárnya felőli oldalon a fal mögé húzódott. A szél ide is követte és bizony a várta-köpeny daczára kinos volt a helyzete mindaddig, mig a szél meg nem fordult és sirva tombolva vágott neki a befagyott Dunának, mi alatt az utcákat végig söpörte és bekiabált az ablakokon, a kéményeken egy-egy rozszant tetődarabot fölkapva, bezuzta vele a másik ház tetejét; egy-egy kéményt hamarosan összedöntött, a telefon- és telegraf-sodronyokat összekuszálta, össze-tépte s meglegedetten tartott ő Budának, mentében örületes hőtölcseréket alkotva a Duna vastag jegén.

Cserti Jóska egy állóhelyben nézte, hallgatta a téli vihart. Szemei a hidegtől álmosan pislogtak. A közeli toronyóra egyet ütött, utána a másiknak hangja hatolt keresztül a szélvész zugásán; Cserti Jóska körül nézett, nem látja-e valaki és elindult . . .

Kettőt előre lépett, egyet hátra. Ha egymásodpercig pihent a szél, a másikban már újra lóbálta, lobogtatta a nehéz várta-köpenyt és húzta hátra a posztot, ugy, hogy keserves munka volt az, mig felért a sarkig. A sarkon túl aztán beált a köpenybe és onnan hallgatta, mily vadon zug a szélvész nézte, hogy rohanja meg a gázlángokat, egyiket

zsáját száz forintjával fizetik. És a midőn a Jégpince melletti sörgyár újra megkezdí üzemét, miért ne szerezhetné, kaphatná a szükséges komlót nagyváradai termékből.

A vállalatnak lesz egy másik szinte mérhetlen haszna. A komló-szedés, sőt maga az ültetés, kapálás, asszonyi és gyermeki erőt igényel.

Ez új termelési ág tehát, azoknak ad munkát, a kik vagy nélkülöznek ma, vagy a környülethez fordulnak, hogy kiáltó szegénységükön segítsenek.

Ne közköltő, ne inséges munka s ne a környület adjon a népnek segedelmet, hanem olyan vállalkozás, mely a közvagyonosodást is előmozdítja.

Szegény ügyünket, más oldalon fogja rendezni a komló-termelés.

Rátkay József.

Óra, ékszer és drágakövek.

ERTLER MÁRKUS

Bémer-tér,

ifj. Kohn Sámuel üzletével szemben.

Uj, legolcsóbb bevásárlási forrás!

Házasodjunk-e vagy sem?

— A béli idény alkalmából. —

A legtöbb ember életének legalább is harmincz esztendején át a legnagyobb szükségletnek azt érzi, hogy szeressen. Ez zarnok vágyat mi sem korlátozza, mint a senki által nem olvasott törvények gyöngye féke és a cifrán kiöltözött, nyalka szineskedéssel telített társadalmi konvenczió.

Hogyan elégitik ki tehát az emberek ezen leg-hatalmasabb emberi ösztönüket?

Vásárolnak szerelmet.

Rabló támadást intéznek.

Megházasodnak.

Első pillanatra ugy tetszik, hogy a szerelemnek ez a három módja egymástól tökéletesen elüt, sőt egymást teljesen kizárják, egymást lehetetlenné teszik. Pedig ha a szineskedés igazgatja a kormányrudját a hajónak, melyben az élet nagy tengeren átevezünk, ez a hatalmas tényező furfangos ügyességgel ugy tudja sorát ejteni, hogy módunkban van a szerelemnek mind a három fajtáját élvezni. S mig veszedelem nélkül a fenyegető sziklák között elevel,

el is oltotta, még a faköpeny is megrázkódott koronkint, majd hogy azt is el nem vitte.

Embernek, állatnak sehol semmi nyoma sem volt az utcán, talán még Pesten se járkáltak, hát arra az Isten háta mögötti helyre, hegy került volna ember! Az inspekciós garnizon tisztje is bizonyosan boldogan aludta az igazak álmát, miért virrasztott volna hát Cserti Jóska? A magazint ugy se bántja senki, köből van a fala, nem lehet feltűzteni, őt meg csak nem lopják el, gondolta és belenyult a patrontáskába. Kivett egy kis üveget, vigyázva hajtotta fel, nehogy egyszerre sok találjon leszaladni a torkán, — kell későbbre is, — aztán óvatosan ledugaszolta, nehogy egy drága csöppje kárba vesszen. Visszatette a helyére és meglegedetten, nyugodtan dült a kis házikó oldalához s hamarosan mélységesen aludt, mert ide nem tudott olyan erővel behatolni az alkalmatlan vendég.

Álmában otthon volt. Az nap takarította be az utolsó kalangyát és ő fáradtan dült le este a kazal alá egy buza-kévére aludni. Hajnalban csipős harmateső hullt az arcába. Fölemelte félálmban a kezét s arcát törölgetni kezdte; csakugyan harmat volt, csakugyan hóból. Álmában fölébredt, körülnézett; a pitvarban a nagy fehér macska óvatosan nyújtózkodott, majd óvatos léptekkel megindult a kazal felé, két ugrással a kazal tetején termett és ott bolondos játékot kezdett. A Gyöngyös kutya nagy ugatással tartott feléje, mire a macska ijedten csuszott le a kazalról és hangos nyivákolással esett az ő lábára.

Erre csakugyan fölébredt. Csudálkozva dörzsölgette szemét; a nyári éj, a kalangya, a macska, a kutya helyét hó, szélvész, fakalitka foglalta el. De mintha most is érezte volna a nyomást, a mit a lábára hempergő macska okozott; hogy lehetett

gyönyörködünk enged oly tengerben, hol kis és nagy szigetek turkán vannak egymás közelében elszórva s így a legellentétebb és változatosabb tájak egységes, vidám és elragadó képpé alakulnak. Így a házasság csöndes vizein járhat az ember és mégis érintheti a vásárolható szerelem partjait anynyira, hogy ott virágokat szakítson és gyöngyöket halásszon. A rablótámadások zajgó tengerére bocsátkozhat az ember, de azért utba ejti a költői, hü és maradandó szerelem szigetét is. Így ugyanazon asztalnál hivatalosak bűn, házasságtörés és házi boldogság, kicsapongás és örök eskük; angyalok és ördögök békességesen és tiszteletudással ülnek egymás mellett minden szegény és lelkiismeret-furdalás nélkül.

Ime tehát a művelődés korunkban az embernek három utat nyitott a szerelemre, hogy választási szabadságával élve, megelégedjék. De nem úgy van. A művelt ember természeténél fogva telhetetlen, mert kebelében dolgozik az új és a jobb utáni vágy. Szomjuhozza a tengert s ezért kedvtelve rombolja le a gátakat, melyek a szerelemnek e három utját elválasztják, hogy könnyen és baj nélkül kerülhessen az őket összekötő ösvényekre. Házasságvásár és házasságtörés kezét fog egymással, ha a nyilvánosság előtt úgy tetszik is, mintha gyűlölnék egymást.

Szerelmeskedés ez csupán, mely a látszat kedvéért való. A nyilvánosságtól elrejtve a házak titokzatos rejtelmeiben együtt dobzódnak azért.

Egy török már most erre azt mondaná, hogy mind ez úgy történik, mert megtörténnie kell. Az epikuri optimista ellenben így szól:

— Ha mindez megeshetik, mi is átengedjük magunkat a mai mosolygó derűs, majd zugva zajongó tengerre és rábizzuk hajónk kormányát a szent szineskedésre.

Én azonban nem vagyok sem török, sem ciznikus és hiszek az erkölcsi fejlődésben és a betű és szó hatásában. És ha magam volnék is csak, a ki hiszi és vallja, hogy igazi boldogságot csak a jó nyújthat, teljes öröm csupán a gondolat és tett összhangjából származik, akkor is bármi történhetne, e meggyőződésemet még a sirba is elvinném.

A jóra való ember töprengő aggodalommal állt az élet legbonyolalmasabb és leghomályosabb rej-

ez? Nem álmódott? ébren volt? és mintha a nyivakolás sem szünt volna meg, csak egy kissé távolabb elhalóan, nyöszörögve hallatszott...

Kihajolt a házikóból, szeméi kutatva siklottak jobbra, balra, semmit se látott. Szinte szomorúan mondta: álom volt, álom volt és tovább bóbiskált.

De a nyávogásszerű sirást újra hallotta. Ennek már fele se tréfa. Egy perczig még hallgatózott, honnan a poklok mélyeséges fenekéről jön, ilyen időben feléje gyermeksirás.

Kutatni kezdett.

A kis házikótól balra pár lépésnyire egy sötét csomag hevert a hóban. Odament, fölemelte a csomagot. Pár darab rongyba burkolt, néhány hónapos gyermek volt a kezében. Az anyja bizonyosan az a macska volt, a mely álmából fölébresztette.

Az ártatlan poronty sirt és a baka erősen csóválgatta a fejét; mit csináljon már vele, hogy elhallgattassa?

Lehuzta a kesztyűjét és vaskos ujját a gyermek szájába dugta, nem használt. Megvakarta a fejét és újra mást gondolt. Belenyult a patrontáskába, kivette a drága snapszos üveget, pár csep-pet a gyermek szájába töltött; a niből ez köhögni kezdett és még keservesebben sirt.

Mit csináljon, mit csináljon?

Föl és alá szaladgált vele, füttyörészett is neki, de a sirás csaknem szűnt.

Kapta magát bosszusan visszatette a hóba, — ha nem kell a jó, hát kell a rossz, — utóvégre is a bakának csak nem lehet a dajka-szerepet játszani?

Jobb lesz ennek a kis fattyúnak, ha meghal. Az ilyen kített gyermekből úgy is csak bitangokat szoktak nevelni...

De mikor visszajutott a vártához, mégis csak mást gondolt.

télye elé. Az a baj a dologban, hogy a kik a legjobban aggódnak és legtöbbet töprengenek, a legérdemesebb, a legjobb emberek, kik addig-addig hányják-vetik meg a dolgot, míg megöreg-szenek és mégsem raktak maguknak fészket. A meggondolatlan könnyelműek és szélhámosak ellenben vakon rohannak bele fejjel a házasságba. Ha egy pillanatra bántja is a kétkedés, csakhamar elhallgattatnak minden lelkiismeret-furdalást, mondván:

— Hiszen ha rosszra fordul a dolog és a házasság utján tüske tép s csalán csip meg, egy csapással ösvényt vágok magamnak félre, hol úgy veszek szerelmet, mint annyi más. Vagy pedig ott keresem, a hol sokan: barátom vagy szomszédom házában. Az erkölcs erre nézve ugyanis annyira könnyen nyújtható, a világ elnézése oly nagy, hogy a rablótámadással járó élvezetet bizvást megszerezhetem magamnak a nélkül, hogy a büntető törvény bármi csekély alkalmatlanságot okozna is. Lám, még a más vétségekkel szemben oly szigorú Mohamed is azt mondja, mikor a szerelem bűneiről — a leg-súlyosabbakról is — emlékezik meg: »Az isten jó és könyörületes!« S az emberek, ha nem irták is a koránt, a szerelem bűneire nézve mind azt tartják: »Az isten jó és könyörületes!«

Én azonban meleg szószólója vagyok a házasságnak és szivemből kívánom, hogy a jó és okos emberek asszonyt szerezzenek a házhoz és ifjúságuk és okosságuk tőkét átplántálják az utódaikba. — Igen, házassodjatok meg, de — okosan. Az élet ezen legfontosabb kérdésének megoldásánál lelketek és szivetek minden erejével járjatok el; szólítsátok fel tanácsadára mindazt, ami bennetek nemes és jó és hallgassátok meg kipróbált barátaitokat. S ha ezt megtettétek, kövessétek tanácsát, ki valóságos megtestesítője a józan észnek: Franklin Benjaminét. Egy lap papírost kétfelé osztva, írjátok fel az egyik részére mindazt a kiválóságot, melylyel a szándékolt házasság rátok nézve jár, a másik részére a bajokat és veszedelmeket, melyek rátok várakozhatnak. Ezután a felosztás után el ne mulasszátok meghatározni minden szemben álló tényező értékét, hogy keresztül huzzátok azokat, melyek egymást megsemmisítik, mint az algebraiban az a + 3 és az a - 3 s akkor tekintsétek a végeredményt: mi nagyobb, a jó-e vagy a rossz?

Elismerem, hogy ily lelkiismeretes eljárás után

Az is csak az Isten teremtése, és mit tehet az arról, hogy az apja, anyja alávalók.

Vissza futott. Szegény gyermek alig nyöször-gött már a hidegtől. Megtapogatta, még élt. Mivel takarja be? Így bizonyosan megfagy szegény.

Shogy ez meg ne történhessék, levette vállairól a vastagabb köpenyvet, letérdelt a hóra. Egyik kezével összehajtogatta, ráfektette a gyereket és vigyázva begöngyölgette. Most már nem fagy meg.

Cserti Jóska aztán elindult a Duna felőli oldalra, ott kávéház is van. ott inkább akad ember, a kinek átadhatja a talált kincset.

A kávéház azonban csendes, üres volt. Rendőr sehol a láthatáron.

Az »ablóz« sem jött, Cserti Jóska ismét egyet gondolt...

Fegyverét leemelte a válláról, kihuzta a ver-schluszt, a patrontáskából kivette a glanczost (éles töltény) beleillesztette a fegyverbe, és csakhamar élesen dördült a fegyver...

A Ganzgyár, a templom, a kaszárnya, a hegyek ezerszeresen verték vissza a hangot, pár percz múlva megtelt a tér. Isten tudja honnét, emberek rohantak elő; a Ganzgyárból is kiszaladtak, a rendőr a templom kapujából, hol eddig aludt, futva került elő és futva jöttek a Führer, a Freiter, és a többi bakák is.

Mi a baj? mi a baj? kérdezték egymásután. Cserti egy szót sem szólott csak a porontyra mutatott.

A gyermeket a rendőr vette oltalma alá. Az ügyeletes tiszt bevonulás után vasra verette Cserti Jóska, aki az ajnczelben gondolkodott azon, hogy miért is drágább egy rongyos glanczos, mint egy ártatlan porontynak az élete.

Az ügyeletes tiszt nem árulhatta el a titkát...

is még mindig tévedhettek, de lelkiismereteket mindenestre megnyugtattátok, mert minden lehető megtettétek a boldogság kiküzdésére.

Mantegazza.

OTTHON-KÁVÉHÁZ

a Szt.-László-téren.

A volt „Polgár-kávéház“ teljesen renoválva; újonnan csinosan berendezve. — Üzletvezető: **Breyer M. Károly.** Pontos kiszolgálás, kitűnő italok.

Sörgyár Nagyváradon.

— Halottaiból feltámadt iparágunk. —

Nagyváradnak már volt sörgyára a régi időben és bajos volna ma kikutatni, mi okból, ez a virágzásnak indult iparág néhány év előtt megszünt tényezője lenni Biharmegye és városunk kereskedelmi forgalmának.

Ma, midőn a fillokszera által elpusztított szőlőhegyeken bor helyett kukoriczát, krumplit és más egyéb veteményeket termelnek, a sörfogyasztás város és megyeszerte mondhatni hatványozott mértékben történik.

A rossz és drága bor helyett gazdag és szegény inkább az olcsóbb és jó sör élvezetére szorítkozik.

Nem lehet hát csudálkozni azon, hogy akadt egy vállalkozó ember, aki az elárvult régi ügynevezett p. szőlősi sörházért és tartozékaiért ezeket ajánlott fel a városnak azon czélból, hogy feltámassza halottaiból a régi és eléggé híressé vált nagyváradai sörgyárat.

Ez a vállalkozó szellem tisztában van azzal, amit tervez. A helyi viszonyok szerint a sörgyártáshoz szükséges kitűnő víz, és egy rendkívül nagy fogyasztó közönség áll rendelkezésére.

A mai modern világban, ha a szükséges eszközök megvannak, nagyon könnyű szakemberhez jutni és az említett faktorok kellő tökébefektetés mellett kétséget kizárólag biztosítani képesek a reális alapokra fektetett vállalatot.

A sörgyár létesítése természetesen magán után fogja vonni a komló-termelést, melylyel R á t k a y József, lapunk munkatársa, bőven foglalkozik lapunk más helyén.

Lehet, hogy kezdetben csak kis méretű lesz a kísérlet, de ha a szőlőhegy-tulajdonosok látni fogják, hogy ez által azokat a kopár területeket, melyek a fillokszertát átkozzák, sokkal jövedelmezőbbekké lehet tenni, mintha szántóföldekül használják, a kísérletezés át fog alakulni rendszeres komló-termelésé és így a sörgyár visszaállítása által városunk egy jövedelmező kincsbányájává válhat az elárvult terület, melyről évek óta csak szomorúság és jobb idők feletti bankkódás integet felénk.

Kétszeres okunk van tehát örülni a sörgyár feltámadásának, mert míg egyrészt a pénz városunk falai közt marad, másrészt egy új, jövedelmező termelési ágra sarkalja polgártársainkat.

Elvárjuk úgy a városi, mint a pénzügyi hatóságoktól, hogy a tervbe vett sörgyár létesítését még áldozatok árán is igyekezni fognak előmozdítani, mert ezt közgazdasági érdekünk követeli.

Sarkadi Ignác.

Czigány-zene

minden szerdán, pénteken este és vasárnap délután

a „ZÖLDFA“-kávéházban.

Pontos kiszolgálás.

A „Bazár“-étteremben minden csütörtök és vasárnap cigányzene.

Kitűnő ételek és valódi hegyi borok; pontos kiszolgálás.

A városi fogalmazók képzése.

— Válasz a „Tiszántul“-nak. —

A „Tiszántul“ folyó évi 188. számában az újdonságok között a városi fogalmazói állás betöltése cím alatt a következőket írta:

„A pályázók számát nagyban növelte egyik helybeli lapban megjelent azon közlemény, hogy a belügyminiszter egy felmerült eset alkalmából kimondta, hogy a fogalmazói álláshoz kvalifikáció nem kell. Ez a közlemény azonban valószínűséggel nem bír, mert a legközelebb kiadott „közigazgatási döntvények“ tárában ilyen döntvény nem fordul elő s a mint az benne van, hogy az alkaptányi álláshoz nem kell minősítvény, ugy ennek is benne kellene lenni. Komoly pályázók tehát csak azok lesznek, kiknek államtudományi államvizsgálatuk van.“

A kérdéses és létezésében a „Tiszántul“ által kifogásolt belügyminiszteri leiratot a „Hétfői Értesítő“ közölte 4-ik számában, tehát a „Tiszántul“ megjegyzései lapunkat érintette.

Szives válaszunkat megelőzőleg ismét közöljük a belügyminiszternek 13352-1886. sz. leiratát, mely X. megye főispánjához volt intézve. A m. kir. belügyminiszter a következőket írta s rendelte:

„Cz. L. h. . . i díjnak beadványát, melyben panaszt emel az iránt, hogy a város által rendszeresített fogalmazói állásokra a törvény helytelen magyarazata folytán az 1883. évi I. t. cz. 3 §-ában előírt minősítést tartják megkivántatónak, Meltóságodnak, mint a kijelölt választmány elnökének oly megjegyzéssel küldöm meg, hogy az idézett törvényszakaszban körülírt minősítés a törvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselői közül csak az idézett törvény 5. §-ának a VI. pontjában elősoroltakra, jelesül a polgármesterek, rendőrkapitányok s a jegyzőktől kivántatik meg, a városi fogalmazók tekintetében nem követelhető.“ („Magyar közigazgatás“ 1886. évfolyam 12. szám. 4. lap.)

Miért nincs meg ez a közigazgatási döntvények tárában? Azért, mert már a „Magyar közigazgatás“ című lap 1886. évi folyamához szolgáló tartalomjegyzékéből véletlenül kimaradt, a közigazgatási döntvények pedig a „Magyar közigazgatás“ minden egyes évfolyamához szolgáló tartalomjegyzék alapján gyűjtettek össze a „M. K.“ szerkesztője által. Aztán meg, ha a gyűjtemény minden miniszteri döntvényt magában foglalna, az nem 3 ha. nem 6 vaskos kötetet is kitenne, ily nagy terjedelmű kiadást pedig, a M. K. szerkesztősége meg nem birt volna.

Kitűnik, hogy a kérdéses miniszteri döntvény létezik dacára annak, hogy az a közigazgatási döntvények tárában nem foglaltatik.

Ebből az a tanulság, hogy aki nem tud arabosul, az ne beszéljen arabosul Sz. J.

A heti krónikából.

— Részletek. —

A nagyváradai állandó színház — risum teneatis! — a Helmer és Fellner czéggel kötött szerződés értelmében 1897. augusztus 1-re teljesen el fog készülni Természetes, hogy ez a határidő egynehányszor még meg fog hosszabbodni . .

A sporttéri jégpálya egyik legkiválóbb szórakozási helye lesz a téli szezonnak. Mihelyt a fagyás beáll, a jégpálya megnyílik s kedvező alkalmat nyújt a korcsolyázóknak hogy testedző sportjukat gyakorolhassák. Csak a belépti és használati jegyek borsos ára rettentti el egy kissé a családos apákat, a kik takarékoságból szivesen elengednék leányaiknak vagy fiaiknak ezt a drága élvezetet . .

Carneval egyik legfényesebb ünnepélye lesz a „Gyermekbarát bál“, a mely január 11-én fog lefolyni a „Fekete Sas“ nagy termében. Az intéző és rendező bizottság olyan egyénekből alakult meg, a kik fényes garanciát nyújtanak a bál sikeréről.

Valahányszor a nők a politikába avatkoznak, mindig eszünkbe jut Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ című szindarabja, a mely jóízű komikummal teszi nevetségessé a nők politikai működését. Nyolcezer antiszemita dáma gyűlt össze Bécsben, s olyan éktelen zsvajt csaptak az antiszemita képviselők megjelenésére, hogy a rendőrségnek kellett megmentenie a jámbor bécsieket a megsiketüléstől. Szegény papucs alatt nyögő bécsi polgárok, bizonyára rajtatok töltötték ki otthon bosszujukat a tüzesvérű, antiszemita asszonyok!

Dankó Pista, a híres cigányművész, Orosházát nem valami jókedvűen hagyta el. Az önértetes művésznek rosszul esett, hogy a közönség közül valaki megróttta, a miért kérette magát, s kijelentette, hogy ilyen méltánytalan közönség előtt nem játszik. Természetes, hogy erre megbabuzogott. Dankó Pista most városunkban vendégszerepel, a hol bizonyára nagyobb vendégszeretettel találkozik, mint Orosházán.

A magyar királyi honvédséget reformálni fogják. Különösen a tisztis létszám szaporításában és a legénység szolgálati idejének meghosszabbításában fognak beállani változások.

A kolozsvári egyetem filozófiai kara a „Classica philologia“ tanszék betöltésére dr. Némethy Gézát, a nagyváradiak előtt igen jól ismert, kiváló tudóst is kinevezésre ajánlotta.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, melynek értelmében a Magyarország ezer éves fennállása emlékére egy millió 1 koronást veret az állam. A koronák ő Felsége arcképével és a következő felirattal lesznek ellátva: „Az ezeréves Magyarország emlékére 1896.“

Az országos tornaverseny a jövő év június elején lesz meg s a verseny költségeire a főváros már 45000 frtot szavazott meg. A milleniumi tornaversenyen a vidéki iskolák nagy számmal fognak részt venni.

Hatvani és Veress szinigazgatók sürgönyileg kérdezték meg Rímle Károly főkapitányt, hogy kaphatnak-e engedélyt téli szini előadásokra. A főkapitány a szinügyi bizottság elé terjesztette a kérdést, a melynek többsége elhatározta, hogy mindaddig nem adja meg az engedélyt a téli szin-társulatnak, a mig ez a tagok névsorát be nem mutatja s a játék helyét és idejét meg nem jelöli. A társulat tehát körülbelül meg kapja az engedélyt s így kárba vész, Hoványi Géza. bizottsági elnök érvelést, a ki határozottan ellene volt az engedély megadásának, mivel a téli társulat tönkre teheti a nyári előadások existenciáját.

A budapesti kir. ügyészség vizsgálatot indított azok ellen, a kik a felségsértő Lepsényi mellett tüntetést rendeztek. A vádindítvány büntett magasztalása miatt fogta perbe a delingenseket.

Az osztálysorsjegyek huzása 6-óta tart s a sorsjegytulajdonok izgatottan várják mindennap a huzás eredményét.

Dietrich J. és Fia
cs. és kir. udvari szállítók
budapesti cég

Tea-, Rum- és Cognac
bizományi raktára
NAGYVÁRADON
Olaszi, Fő-utca, KISS DÁVID urnál a különlegességi tőzsde mellett.

Szerkesztői üzenetek.

R. S. (Nagyvárad) A kis hirdetményt hatszor bélyegilletéssel együtt egy forint 80 kr. jával számítva tíz frt. 80 kr-ért hajlandó közölni a kiadóhivatal.
K. P. B. (Ujfalva). Intézkedtünk.
Magyar István (Élesd.) Van ott ügyvéd Az is csak olyan diplomás ember mint a budapesti. Nyugodtan rá bízhatja az ügyet.

Kitűnő orpheum

a „CSARNOK“ kávéházban.

Minden este változatos műsor.

Hideg ételek, kitűnő italok, pontos kiszolgálás.

Biharmegyei vásárnapotár.

Heti vásárok.

Ámosd, szerdán.	M.-Cséke, szerdán.
Bárán, kedden.	Margitta, pénteken.
Beél, szerdán.	Micske, csütörtök.
Belényes, csütörtök.	N.-Bajom, pénteken.
B.-Ujfalva, csütörtök.	N.-Bárod, hétfőn.
B.-Püspöki,	N.-Léta, csütörtökön.
B.-Böszörmény, csütörtök.	N.-Szalonta, pénteken.
Cséffa, csütörtök.	N.-Várad, kedd és péntek.
Csökmő, szombat.	Ókány, szerda.
Derecske, csütörtök.	Ókrős, kedd.
Diószeg, szerda.	Plskolt, szerda.
Élesd, csütörtök.	Sarkad, csütörtök.
Ermihályfalva, csütörtök.	Szalárd, szerda.
Feketető, hétfő.	Szent-Jobb, hétfő.
Félegyháza, csütörtök.	Szekelyhíd, péntek.
Hajdu-ságos, szombat.	Széplak, kedd.
Henczida, szerdán.	Tenke, hétfőn.
M.-Keresztes, szerdán.	M.-Telegd, péntek.
Kis-Marja, hétfőn.	Torda, hétfő.
Komád, péntek.	Zsáka, szerda.
Kőtegyán, hétfőn.	Vaskóh, szombat.

Országos vásárok:

Diószeg decz. 11. — Élesd decz. 12 és 13. — Nagyvárad decz. 13., 14. sertésvásár; decz. 15., 16. szarvasmarha, ló- és általános vásár. — Sarkad decz. 14 s 15. — Tenke decz. 23

VASUTI KÖZLEKEDÉS.

Gyorsvonatok.			
Indulnak:		Érkeznek:	
Nagyvárad — Budapest.		Budapest — Nagyvárad.	
Velenceze indul	2 14 8 33	Nagyvárad érkezik	2 12 7 08
Nagyvárad ind	2 26 8 43		
Nagyvárad — Kolozsvár.		Kolozsvár — Nagyvárad.	
Nagyvárad ind.	2 20 7 15	Nagyvárad érkezik	2 19 8 38
		Velenceze érkezik	2 14 8 33
Egyéb vonatok.			
Indulnak:			
Nagyvárad — Budapest.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Velenceze indul	10 37	11 10	—
Nagyvárad indul	11 04	11 32	2 22
Nagyvárad — Szeged.			
	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Nagyvárad indul	4 25	7 30	10 20
Nagyvárad — Kolozsvár.			
	Személyvonat		V. v.
Nagyvárad indul	2 06 3 58		12 05
Velenceze indul	2 30 4 05		12 14
Nagyvárad — Arad.		N.-Várad — Kót — Gyoma.	
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	4 25	Nagyvárad ind.	6 55 1 40
Nagyvárad — Ermihályfalva.		Nagyvárad — Belényes — Vaskóh.	
	V. v. V. v.	V. v. Th. v.	
Nagyvárad ind.	6 45 4 35	Nagyvárad ind.	4 25 1 43
		Velenceze indul	4 38 2 01
Érkeznek:			
Budapest — Nagyvárad.			
	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Nagyvárad érkezik	1 48	7 16	8 42
Velenceze	2 12	—	4 04
Szeged — Nagyvárad.			
	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Nagyvárad érkezik	9 32	8 30	5 30
Kolozsvár — Nagyvárad.			
	Személyvonat		V. v.
Velenceze érkezik	10 37 11 10		7 51
Nagyvárad érkezik	10 44 11 17		8 00
Arad — Nagyvárad.		Gyoma — Kót — N.-Várad.	
	Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad érkezik	9 31	Nagyvárad érkezik	10 05 8 00
Ermihályfalva — Nagyvárad.		Vaskóh — Belényes — Nagyvárad.	
	Vegyes v.	V. v. Th. v.	
Nagyvárad érkezik	8 10 3 14	Velenceze érkezik	10 53 8 58
		Nagyvárad érkezik	11 05 9 09

A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 50 p-ig terjedő éjjeli időt jelzik.

Utmutató a hirdetésekhez.

Olvató közönségünk iránti figyelemből betűrendben adjuk azon kitűnő és szolid üzlesek névsorát, akiknek hirdetéséből bő értesülést lehet szerezni a legolcsóbb bevásárlási forrásokról, vagy azon helyiségekről, ahol a legnagyobb kényelem mellett bő szórakozást talál a nagy közönség.

A hirdetések mind számozva vannak és így elég csupán ezen utmutatót áttekinteni, hogy kiki gyorsan rátaláljon arra a forrásra, amely bevásárlási szándékát érdekli.

Ausländer S. (férfi szabó) 21. sz.
Breitner József (petroleum - fűrakár) Közép (Pável)-utca 40. sz.

Czeplédy Sándor („Zöldfa“ vendéglő, szálloda) 6. szám.

Erődi Herman (cukrász) 9. sz.
Farkas József (műkertész) 18. sz.
Flegmann Armin (női confection) 20. sz.
Freyberger Albert (női divat) 23. sz.
Friedländer Herman (divatárú üzlet) 35. sz.
Grósz Henrik (női confection) 7. sz.
Hönigsberg N. F. (fűszerkeres.) 2. sz.
Jiraszek és Krausz (mész és tűzifa) 17. sz.
Uj. Kohn Sámuel (női divat) 8. sz.
Kunz József és társa (női divat) 1. sz.
Leitner Lázár (divatárúház) 14. sz.
Legszeszgyár 30. sz.
Leitner Márton (női divat) 15. sz.
Mittheiler Ede (férfi szabó) 4. sz.
Boskovits A. és fiai (lisztrakár) 28. sz.
Neumann M. (Lévai palota) kész férfi ruhák 1. sz.
Nemes Mihály (női confection) 3. sz.
Neumann M. Sándor (kész férfi ruhák) 10. sz.
Nádor L. és társa (cipő, kalaptűzlet) 27. sz.

Stern Herman („Korona“ kávéház) 29. sz.
Silbermann Márton (divat és rőfös-üzlet) 26. sz.
Szanditz Adolf (női divat) 19. sz.
Sziládky és társa (férfiszabó) 11. sz.
Schönberger Herman (csemege-üzlet) 13. sz.
Stern Ignác (kész férfi ruhák) 16. sz.
Silbermann Ignác (apr.) hirdetések) 24. sz.
Ungár Jenő (könyvkereskedés) 5. sz.
Wallerstein Ferenoz (butorkereskedő) 22. sz.
Weinstock Fülöp (ékszerész és órás) 25. sz.
Weisz Ignác fia (aranyműves) 37. sz.

Felélős szerkesztő és laptulajdonos: **Sarkadi Ignác.**
Főmunkatárs: **Rácz Mihály.**

NYILT-TÉR.

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok

felnöttek és gyermek-ek részére **Kalenda János Szent László-téri üzletében.**

Kitűnő varrógépek,

villanyos csengők és hozzá való berendezések a legszolidabb árak és jótállás mellett, **Kossuth-utca (Mezey-ház) főkö-üzlet.**

Legolcsóbb és legjobb
PETROLEUM.

Teljesen tiszta s teljesen szagnélküli
Hold petroleumot

(mely a legfinomabb kaukázusi nyers kőolajból készült versenyzik a legfinomabb császár olajjal.)

ajánlok literenként

csak 18 kr.

5 és 10 liter kannákban
házhoz szállítva,

Fűrakár 40

Nagyváradon csak is

Breitner Józsefnél

Közp (Pável) utcán 376. szám a.

Legolcsóbb és legjobb
PETROLEUM.

H I R D E T É S E K.

ANGOL BÉCSI DIVAT.

Férfi- és gyermek-ruha raktár.

Neumann M. Sándor

Nagyvárad, Olaszi, Bémer-tér, Poynár-ház,
a „Magyar Király“ kávéház mellett.

Bel- és külföldi szövetek nagy választékban.

Mérték utáni megrendelések pontosan és jutányosan
eszközöltetnek.

Telefon-összeköttetés.

10

Telefon-összeköttetés.

Női kézi munkák

izléses kivitelben

s hozzávaló anyagok

óriási választékban

kaphatók 23

FREYBERGER ALBERT-nél

Olaszi, Bazár-épület.

FRIEDLÄNDER HERMAN

Nagyvárad, fő-utca, Casinó-épület
ajánl legolcsóbban

gummi-czipőket,
35 **esőernyőket,**
mindennemű téli keztyűket.

„KORONA“-kávéház!

Minden kedden s szombaton
este

czigányzene.

Minden szerdán este

katona-zene.

29

Üzlethelyiség-változtatás

következtében rendkívüli mélyen leszállított árakban kapható a már 50 év óta
fennálló

Weisz Ignác és Fia

üzégnél Zöldfa-utczán mindenféle

arany és ezüst ékszerek és zsebórák.

Árjegyzék kivonat:

1 aranygyűrű 2 frttól kezdve.

1 arany láncz 8 frttól kezdve.

1 arany fülbevaló 1 frt 50 krtól kezdve.

1 arany óra 15 frttól kezdve.

1 ezüst óra 5 frttól kezdve.

Gyémánt és brilliant gyűrűk, karcsattok, továbbá ezüst
evőeszközök, gyertyatartók stb. stb.

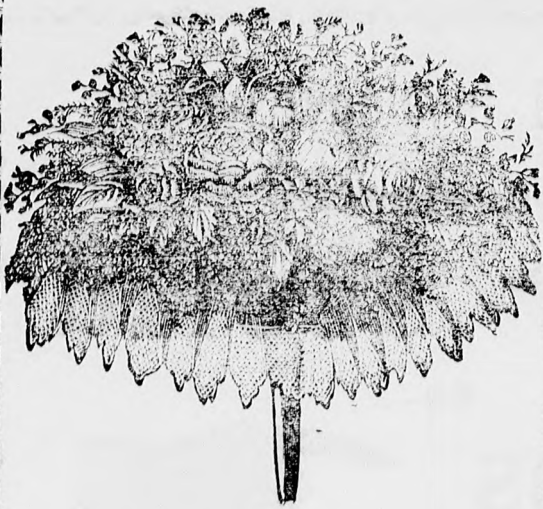
rendkívüli mérsékelt árakban.

1323

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

műkertészeti- és rózsatelep.

Sürgöny-czim: Műkertészeti-telep Nagyvárad. Virág-csarnok: Nagyvárad, Fő-utca (Bazár-épület.)
Telefon-összeköttetés.

Élő virágokból csokrok.

Csokrok: Mennyasszonyi, koszorulányi, bái vagy bármely alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frttól 12 frtig, rózsaszegfü és Caméliából, a mi ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintának, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18—25 frtig, a mi ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból koszorúk.

Koszorúk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve 1—3 frtig. Babékoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2—5—10 frtig.

Ficus és Mgnolia koszorúk: a legnagyobb mintájuk a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálma-lombokkal diszitve 10—25 frtig, a mi ezelőtt 35—40 frtba került.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elküldésért szavatosság vállalatik.

Azonkívül mintegy 50,000 drb szemész által nemesített magas törzsű rózsá van készletben, mintegy 600 fajban. Egy éves nemesítésű drbja 35 kr, 2 éves kiváló szép koronával, darabja 60 kr. 60,000 drb gyökér nemes (vurcel echt) egy éves darabja 15 kr, 2 éves kiváló nagy bokrok drbja 30 kr., melyekről részletes faj és árjegyzék bérmentve kívánatra azonnal megküldetik.

18

Női felöltők

és

szőrme-gallérok,

ugyszintén

leány-köpenyek

a legnagyobb választékban és legjutányosabban

kaphatók:

GRÓSZ HENRIK

női felöltők áruházában

Nagyvárad, Zöldfa-utca 34. szám.

7

Üzlethelyiség-változtatás!

Van szerencsém a t. vevő közönség tudomására hozni, hogy eddig a Weinberger-féle házban fennállott

fűszer- és csemegeárú-kereskedésemet

a Szent-László-tér

Zsiga-fundatio épületébe

(Magyar- és Kert-utca sarkán)

helyeztem át.

Az eddigi szíves bizalmat megköszönve, a további pártfogást kérve, vagyok

Hönigsberg N. F.

Üzlethelyiség-változtatás!

UNGÁR JENŐ, előbb HÜGEL OTTÓ

ajánlja

könyv-, mű-, hangjegy-, papir- és írószerek raktárát, minden e szakmába vágó cikkek dús választékban pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett kaphatók.

Ujjonnan berendezett gyorsajtó-nyomdájában mindennemű nyomtatványok, u. m. meghívók, belépti-jegyek, tánczrendek, számlák, látogató-jegyek, árjegyzékek, étlapok, gyászjelentések stb. gyors és izlésteljes kiállítása a legolcsóbb áron felvállaltatik. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Rendkívüli

leszállított árakban
legújabb

női felöltők

kaphatók

Nemes Mihálnál

kizárólag kész női felöltők

áruházában

túlhalmazott raktár miatt.

Lévay-palota, Köröspart-Corsó.

AUSLÄNDER S.

elsőrendű férfi-szabó üzlet Nagyváradon.

21

Legfinomabb kivitelű

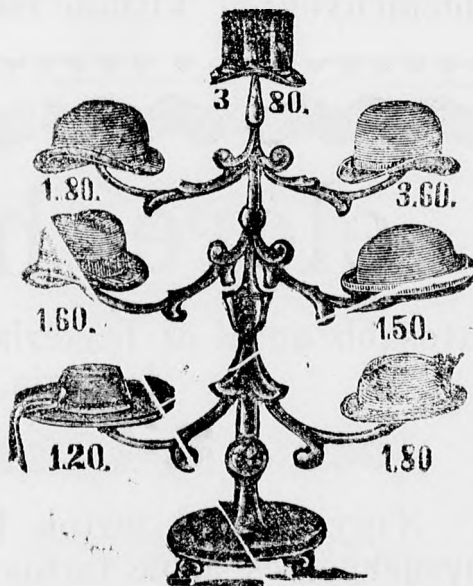
öltönyök, paletot, körgalléros köpeny és téli kabátok mérték szerinti megrendelések mérsékelt áron.

AUSLÄNDER S. Szent-László-téren „Fekete Sas” szálloda alatt.

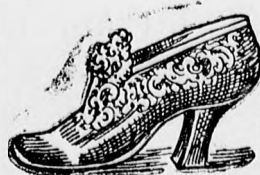
Leitner Lázár

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

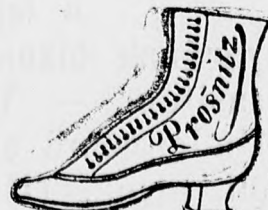
a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

Nagyvárad, Zöldfa-utca,
a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

Első

kalap-, czipő-, fehérnemű

és

FÉRFI-DIVAT ÁRUHAZ

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca, a »Zöldfa«-kávéházzal szemben.

14

WALLERSTEIN FERENCZ

BUTORKERESKEDŐ

Zöldfa-utca **NAGYVÁRADON** Zöldfa-utca.
A „Zöldfa“ szállodával szemben.

Ajánlja a t. közönség szives figyelmébe dús választékú,
mindennemű és legjobb minőségű

kárpitos munkákból álló raktárát,
nemkülönben

fa- és vas-butorakat,

képek, tükrök,

függöny-rámák, hálószoba és ebédlő-berendezések a legegyszerűbb-
től kezdve a legfinomabb stílusú szilárd kivitelben, valamint a
legkülönbözőbb jutta, rips, gobelin, talma, ottomán, bourette, creton stb.

szőnyeg-szöveteket,

melyeket eredeti gyári áron enged a t. közönség rendelkezésére.
Elvállal e szakmába vágó teljes

lakás-berendezéseket,

javitásokat és butorok becsomagolását, úgy helyben mint vidéken.

Legjobb gyártmányú zongorák és pianók

folyton raktáron vannak.

Tűzmentes vas-pénzszekrények
a legnagyobb választékban és jutányos árak mellett.

Raktáramból egészen elkülönített osztályban *használt*
butorok és egész berendezések kölcsön kaphatók.

22

ERŐDI H. cukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít mindenféle szakmájába vágó
megrendeléseket mérsékelt áron.

Vidéki küldeményeknél kitűnő csomagolás.

SCHÖNBERGER HERMAN

csemege-üzlete

Zöldfa-utca (Farkas-ház.) **NAGYVÁRAD**, Zöldfa-utca (Farkas-ház.)

Mindennemű bel- és külföldi gyümölcsök nagyban és kicsinybeni eladása.
Mindennemű füstölt hús-**ruk**, továbbá csemege-borok és likörök.
Mindennemű csemege-sajtok, túró és olmtúzi kvargli, déli gyümölcsök, tea,
rum és ezukorkák, kitűnő ugorkák.

Naponta friss kenyér és vaj kapható! 13

Kétségkívül legelőnyösebben

vásárolhatni

szolid

és

izléses

uri-, fiu-, és gyermek-

R U H Á T

szabott árak mellett

NEUMANN M. czégnél

Nagyvárad, csakis Kishid-fő (Lévay-ház.)

RAKTÁRAK:

a monarchia minden nagyobb városában.

1

Az előre haladt idény miatt

a legdivatosabb angol és francia szövetek, selymek, továbbá különös szép választékban
francia, szintartó barchetek és fanelek

●●● fél árban kaphatók. ●●●

Nagy raktárt tartok függönyök, valódi brüsseli, Velvet, Tapestry Axminster
stb. szőnyegekben és azok tartósságáért kezességet vállalok.

A legjobb hírnevű id. SIEGL KÁROLY Morva Schönbergi vászon és asztalnemű
gyárának bizományi raktárát bírván, e kiváló minőségű gyártmányt eredeti árakban
arositom. — Valódi svájci himzések a legdiszesebb kivitelben, eredeti gyári árakban.
Mindennemű szabó-kellékek a legjobb minőségben, rövidárak u. m. női, férfi és gyermek
téli alsók, (Hanschid, D. M. C. és gumpoldskircheni) pamutok, horgoló ezernák,
szallagok, diszek stb. dús választékban kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Sj. KOHN SÁMUEL A PROFÉTÁHOZ Szt.-László-tér (Sas-épület.)

MITTHEILER EDE

férfi-szabó üzlete
Nagyvárad, Olaszi, fő-utca.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint egy nagyobb csoport **angol szövetek** jutányos vétele a on kellemes helyzetbe juttatott, hogy képes vagyok — míg ezek raktároból el nem adatnak — mérték után a legjobb szabásu és kitűnően kiállított mindennemű

f é r f i - r u h á t

a készen vett jó férfi ruhánál

sokkal olcsóbban előállítani.

Miért is tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy ezen nem mindenkor kínálkozó rendkívüli kedvező alkalmat megragadva, engemet tömeges látogatásaikkal megszerencsésíteni méltóztatassanak.

Midőn még a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálatról mindenkit eleve biztosítok, ajánlom magam

teljes tisztelettel

Mittheiler Ede.

Férfi-öltönyre, valamint téli kabátra és felöltőre való **szövetek** méterenkint olcsóbban, mint bárhol.

Sapkák, Karmantyuk és Pellerinek nagy raktára.

Alapított 1802-ben.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

Vászonraktár. Szőnyegraktár.

Cs. és kir. udvari szállítók,

szabadalmazott

nagykereskedők és fehérnemű-gyárosok
Nagyvárad aru-telepe
Szt. László-tér I.

ajánlják dusan felszerelt raktárukat

női ruha-szövet és

selyem árukban,

valamint tiszta minőségű

vásznak, asztalneműek, szőnyegek és függönyökben.

Nagy választék

Kész

Nagy választék

menyasszonyi kelengyékben.

Szállodásoknak!

Vendéglősöknek!

Asztalneműeknél árengedmény.

Arjegyzék ingyen.

Minták bérmentve.

12

Sapkák, Karmantyuk és Pellerinek nagy raktára.

Kész

női felöltők

és

ruhászövetek

feltűnő

olcsó árban

Flegman Armin

divatteremben

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca elején.

20

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Ujdonságok

az 1895-96. évi őszi és téli évadhoz

NÁDOR L. és TÁRSA-nál

Zöldfa-utca

Nagyvárad,

Zöldfa-utca

Dr. Munk-féle ház-épület.

A legjobb gyártmányu

férfi-, női és leánycipők

(a legnagyobb választék és legolcsóbb árak.)

Valódi vadász vízmentes Halina-csizmák.

Camaschnik és valódi orosz Galloschnik

főraktára.

Valódi Jäger tanár-féle alsó ruhák és mindenféle szövött árukban nagy raktár.

Férfi- és nő-ingek, nyakkendők gallér és kézelők, valódi angoibőr- és kötött keztyűk, harisnyák, esőernyők, botok, penz és szivartárczák, francia illatszerek, valódi Email g. kézelő-gombok és nyakkendőtűk stb.

A legújabb valódi angol, olasz és Pless kalapok főraktára.

Gráci Loden-kalapok és sapkák is nagy választékban kaphatók.

27

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag.
Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legalkalmasabb a **gáz-coaks**, mert a nehezebb és ez által drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.
Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként 14 kr. fuvardíjért házhoz szállítjuk** a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a coaks vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább **250 k-lót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.**

Nagyvárad, 1895. októberben.

Nagyvárad légszeszgyár:
Az igazgatóság.

30

Telefon.
Királyerdői faipar és dobrest-vidaréti vasút-vállalat
JIRASZEK és KRAUSZ.

Nagyvárad képviselő:
Haris Mór, Staroveczky-utca 42. sz.

Tűzifa-telep:
Várad-Velence, pályaudvar.
Ajánl száraz kitűnő minőségű hasábos

cser, gyertyán és bükk tűzifát

nagyban és kicsinyben házhoz szállítva
a legjutányosabb árak mellett.

Megrendeléseket elfogad:
a fenti képviselőség Staroveczky utca 42., továbbá
Kádár és Kiss fűszerüzlete, Fő-utca,
Kádár és Kiss fiók-üzlete, Kishíd, Bémer-tér
Kiss Dávid dohányt szedje, Fő-utca,
Tűzifa-telep, Várad-Velence, pályaudvar.

Vállalati igazgatóság, Dobrest.

17 Telefon.

Legolcsóbb kész férfi-ruha raktár!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy 24 év óta fennálló üzletemet ez év augusztus óta szembe

a volt Glücksmann-féle üzlethelyiségbe helyeztem át,

és azt a mai kornak megfelelőleg úgy felszereltem, hogy bármely konkurencziával szemben versenyezhetek.
Megrendeléseket 24 óra alatt a legolcsóbb árban teljesítek és kész áruimat saját műhelyemben a legerősebb határozott árak mellett olcsóbban, mint bárhol, árusítom.

Becses pártfogásért esedezem továbbra is, maradok

teljes tisztelettel

Stern Ignácz, férfi-szabó.

Gyapjuszövetek gyári árban.

Gyapjuszövetek gyári árban.

16

Nagy raktár városi és utazó bundákban.

Külföldi nagy bevásárlásról megérkezve

bátorkodom a t. cz. vevőközönség becses figyelmét mellékelt árjegyzékre annál is inkább felhívni, mert

sikerült őszi bevásárlásom

folytán oly

remek és divatos

ujdonságokkal

állok rendelkezésére, melyek úgy takarékos-sági, mint a divatnak kielégítő szempontból nagyon ajánlhatók, amiről esetleg bárki a legkisebb bevásárlásnál meggyőződhetik.

Kiváló tisztelettel

Silbermann Márton

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca,

a Zöldfa-szállodával szemben.

Vidéki megrendelések nagy elővigyázattal eszközöltetnek.

Meg nem felelő árak készségegel visszafogadtatnak.

26

Árjegyzék:

Cheviot dupla széles méterje 30—45 kr.

Angol Cheviot 120 cm. széles, méterje 75—80 kr.

Angol Cheviot 135 ctm. széles, méterje 90—1.10 kr.

Női posztók és casánok divatos színekben méterje 62 kr.—1.30 kr.

Legdivatosabb svájci selymek 90 krtól feljebb.

Kangarn Beige és fekete kelmék remek választékban.

Legújabb Melita Velour du Nord és Lola bar-chettek 1000 féle remek színekben.

Goubelin, bourat és ripsz garnitúrák, függönyök remek választékban.

Legjobb gyártmányú

Chiffon és vászonneműk.

Dús választék

Plüsch bársony, selyem és zsinórdiszkekben.

Uri és női készfehérneműk.

Nagy választék csecsemőnek való készletekben.

Fűszertel-nő Dr. SCHLAUCH LÖHRINCZ bíbornok ur 5 Eminenciájának szállítója.

Sziládky és Társa

NAGYVÁRADON,

Bémer-tér, Poyvár-féle ház.

Férfi-ruhák.

Midőn gazdag választékú angol és francia kelmékkel berendezett raktáramat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legújabb

eredeti divatcikkei

nagy választékban nálunk kaphatók és — tekintettel a divat haladására —

a jó munka és izléses divat

keresztülvitelére a legkitűnőbb erővel rendelkezünk

Szövetek mérték szerinti eladása gyári árakon.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és mintákkal szolgálunk.

Jutányos, határozott árak.

11

Korszakunk

! legnagyobb csodája!

A polgári házasság életbelépése alkalmával, mint előre is tudva volt, a házasságok igen nagy számban fognak történni; előre gondoskodva tehát, **menyasszonyi kelengyét** tömegesen szereztem be, amit is **potom árban** bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére alant felsorolt árjegyzék szerint.

LEITNER MÁRTON

divatáruházában

Nagyv. rad. Zöldfa-utca, „Zöldfa“ szálloda kapuja mellett

Egy vég szépségi vászon	ezelőtt 7.—	most 4.50
„ szépségi schiffon	7.50	5.—
„ szépségi kanavász	6.80	4.90
6 személyes damaszka garnitúra	5.80	3.55
Tiszta gyapju kelme 120 ctm. széles	—98	—50
„ „ 95 ctm. „	—64	—35
Női posztó (Damentuch)	1.30	—80
Jó minőségű szövetek dupla széles	—42	—25
Divatos Casmanosi barchetek	—48	—27
Jó mosó divat	—35	—21
Flanell barchet szintartó	—27	—16
18642 db „ 1/4 téli gyapjukendő dbja	6.25	2.80
986 „ 2 személyes paplan	4.75	2.50
64 „ matrác	7.80	4.—
1107 „ pokrócz	1.70	1.—

Ma adekok minden c. ütörtökön 1/4 árban árusítatnak.

Szabókellék és ruhadiszek igen jutányos árban.

Női és férfi fehérművek, téli alsó ing és nadrágok, ággyarnitúrák, függönyök szőnyegek és még az ide fel nem sorolt számtalan cikkek fél árban lesznek elárúsítva.

15

UJDONSÁGOK

az 1895. őszi és téli idényre.

Bel- és külföldi női ruhaszövetek a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségig.

Most érkezett

női

confectio- ujdonságok,

u. m. jaquetek, kabátok, köpenyek, capes stb.

A legizlésebb női ruhák saját műtermemben elsőrangú erők által készítettnek el.

SZANDITZ ADOLF

divatáruházában

Nagyvárad, Bémer-tér, Lévy-palota.

Női ruhaszövet-minták kívánatra bérmentve.

19

Szőnyegek és függönyök nagy választékban.

WEINSTOCK FÜLÖP

újírás, ékszer- és látszerész

Nagyvárad, Szt.-László-tér 47. sz.
(Diamandi-ház.)

Javit és elad
mindennemű órákat
jótállás mellett.

Nagy választék
arany, ezüst, nickl,
álló, inga, keretes, ébresztő,
párisi, bura, iroda és schwarzwaldi
ÓRÁKBAN.

Mindennemű
arany és ezüst ékszerek.
Valódi G. Rodenstok diaphragma
szemüvegek.

A legfinomabb
periscop üvegek, látszóvevők
és
más optikai tárgyak
nagy választékban.

Üzletemben rendelkezésre áll a nagyérdemű közönségnek egy Rodenstok-féle Refraktometer (szemvizsgáló-gép), melynek segítségével egy perc alatt megtudható mily üveg szükségeltetik.

25

„ADRIA“ malom raktárai.

Van szerencsénk a t. érdeklődőknek b. tudomására hozni, hogy gőzhenger-malmunk lisztjei, valamint

árpagyöngy és köleshántoló-malmunk örleményei

számára a Szt.-László-téren a „CSARNOK“ kávéház mellett fő-raktárt és Fő-utcán, az Orsolya-szűszek zárdájával szemben fiók raktárt nyitottunk, hol ezek napi árak mellett kaphatók.

Midőn a fenti körülményre a t. fogyasztó közönség figyelmét felhívjuk, egy-szersmind kérjük alanti árjegyzésünket tudomásul venni.

Moskovits A. és fia.

Új számjelzés:

A	B	C	0	1	2	3	4	5	6	7	8
13.—	13.—	12.—	12.50	12.—	11.50	11.—	10.50	10.—	9.50	8.70	6.—

Régi számjelzés:

A	B	C	0	1	2	3	4	5	6	7	8	8 1/2	8 3/4	9
13.—	13.—	12.—	12.50	12.20	12.—	11.70	11.50	11.20	11.—	10.50	10.—	9.50	8.70	6.—

Korpalszt I. rendű 7.—, II. rendű 6.—, Fiuon korpa 3.80, Durva korpa 3.60, Arpakorpa 4.20.

Százsz kilonként ingyen zsákkal.

Ugyanott naponta kitünő minőségű élesztő kapható.

28

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ezen hirdetésekre felvilágosítás kapható

SILBERMANN IGNÁCZ

hirdetési közvetítő és elhelyező intézetében

Nagyvárad, Kapuczinus-utca 50. szám.

E rovatban közölt hirdetések után minden szóért 2 kr. fizetendő.

Bélyegilleték külön fizetendő.

Preperendiát végzett izraelita nevelő alkalmazást keres, közel Nagyváradhoz csakis vallásos házban. 2

Ügyes fűszerkereskedő segéd, ki a rövidáru szakmában jártassággal bír, november 1-től felvétetik 15 frt fizetés és teljes ellátás mellett. 3

Szilágy megyében egy 40 kat. holdas birtok jó karban levő épületekkel 5000 frt-ért eladó. 4

40 éves intelligens nő gazdasszonyi állást keres. 5

Egy szolid fiatal leány ajánkozik ezútrászába mint elárúsító. 6

Megvételre kerestetik egy jó karban lévő ház, mely 7% -ot jövedelmez, vételár lehet 10,000—20,000 frtig. 7

Csinos pénztárosnok azonnal alkalmazást nyerhetnek. 8

2000 frt övadákkal rendelkező gazdatiszt megfélelő állomást keres. 9

Jó forgalmu szatocs-üzlet családi körülmények miatt azonnal átadandó. 26

Okleveles gépész évi állomást keres. 11

Irodaszoljának ajánkozik egy 20 éves fiatal ember, ki jelenleg is ily minőségben van alkalmazva. 12

Csinos külsejű 25 éves intelligens nő, magános urhoz mint gazdasszony ajánkozik. 13

Román nő előnyben részesül. Mint gazdasszony kerestetik egy földbirtokhoz oly nő, ki 1—2000 frttal rendelkezik. Házasság uines kizárva. 14

Kereskedelmi iskolát végzett csinos külsejű nő megfélelő alkalmazást keres. 25

Kezeli fűszerkereskedő segéd 8—10 frt havi fizetés mellett vidékre kerestetik. 17

Egy kitünő forgalmu vidéki vendéglő, mely áll 6 szoba, étterem, kávéházból, családi körülmények miatt eladó, évi haszonbér 1500 forint. 18

Nagy szálloda, mely 24 elegáns vendégszoba, kávéház, étterem, nagy táncsterem és melléképületekből áll, előnyös feltételek mellett bérbe adandó. 20

Bihar, Békés- vagy Hajdumegyében 1000-2000 holdas birtok bérletre kerestetik. 22

Ápóinó, képzett, ajánkozik privát ápolás és masszázásra. Értekezni e rovat vezetőjével. 24

Közel Nagyváradhoz jó forgalmu üzlet, vendéglő vagy tejjgazdaság megvételre kerestetik, rendelkező tőke 4 000 frt. 27

Kitünően képzett joghallgató, ki már évek óta foglalkozik órák adásával és több előkelő családnál volt, mint nevelő alkalmazásban, szabad idejé e nőhány lezkeorá; keres főgymnaziumi, esetleg reál- vagy polgári iskolai rendes vagy magántanulók mellett Esetleg nevelői állást is elfogadhatna valamely előkelő családnál. 27

Szakképzett könyvelő naponta két órai könyvelést, esetleg levelezést vállal. 28

A RENOVÁLT

„ZÖLDFÁ”

a legnagyobb kényelem!!

Éttermek, kávéház berendezése

a fő- és székvárosi hason üzletekkel versenyez.

A modern kivitelben átalakított termek, szobák, egészen újonnan festve és butorozva.

A renovált

ZÖLDFÁ

Biharvármegyében

ma a legelegánsabban és legczélszerűbben berendezett szálloda.

Mélyen tisztelt közönség!

Nem kiméltem költséget, hogy az elavult „ZÖLDFÁ” helyiségeit a mai moderna igényeknek megfelelőleg berendezhessem.

Hogy ezen czéлом sikerült, bizonyítják a helybeli lapokban megjelent kedvező tudósítások és a nagy közönség elismerő nyilatkozatai.

Kitünős boraim és konyhám ajánlani felesleges, a mélyen tisztelt közönség évek óta ismeri; e helyen csupán a további pártfogást kérem.

Megrendelések

társas reggetire, ebédekre, vacsorára vagy lakomára

étlap avagy megállapított árak szerint mindenkor elfogadtatnak s figyelmesen kiszolgáltatnak.

Kivánatra külön disztes éttermek rendelkezésre állanak.

Havi étkezés. Ebéd és vacsora egy óra 24 frt.

Áll: délben 3 fogás (közte egy sült) és vacsora egy fogás étlapról választva.

Öt napon belüli napok leszámításba nem vétetnek.

Fűthető folyosók. Telefon.

Zónajegyek válthatók.

Minden csütörtökön és vasárnap

Hamza Miska és fia zenekara játszik.

Bővebb értesítés a körlevelekben!

Teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor,

a „Zöldfa” bérlője.